

KarawankenBote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr)
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 26. des laufenden Monats angenommen

Nr. 82.

Krainburg, den 16. Oktober 1943.

3. Jahrgang.

Strašno krvoprelitje Sovjetov v Černigovu

Boljševiki pomorili celo mesto — Pretresljivo poročilo očividca — Nek ukrajinski tesar je poročal o groznem krvoprelitju

Rovno, 15. oktobra. O strašnem krvoprelitju, ki so ga povzročili Sovjeti med ukrajinskim prebivalstvom ob zasedbi mesta Černigova, poroča list »Deutsche Ukraine-Zeitung«:

Po soglasnih poročilih iz Černigova so dali pripeljati tam po vkorakanju Sovjetov še, v mestu ostali del prebivalstva komisarij NKWD na nek mestni trg in ga je po sumarični izbiri s strojnici pokosilo 40 prejšnjih funkcionarjev GPU, ki so bili edini rešeni.

Od nekega ukrajinskega tesarja, ki se mu je po izredno težavnem begu posrečilo uiti in se prebiti do nemških čet, izhaja poročilo s kraja samega o strašnih dogodkih. Ostal sem, tako poroča očividec, s svojo ženo in dvema otrokoma septembra meseca v Černigovu, ker sem verjel sovjetski agitaciji, da se ne bo nobenemu Ukrajincu, celó onim, ki so z Nemci sodelovali, storilo nič zalega.

Po zavzetju mesta Černigova po boljševiki so segnali vse prebivalstvo, celó žene in otroke, kot čredo živali na trg. Pri tem so nastopali boljševiški vojaki skrajno bru-

talno s puškinimi kopiti in pobočnim orožjem. Ko prebivalstvo ni imelo nobenega izhoda več in je bilo obkoljeno, je skočil nek mož, očividno funkcionar NKWD, na mizo in je zapovedal vsem funkcionarjem GPU in zastopnikom sovjetskega vohunstva, da izstopijo na desno. Skoro polovico prebivalstva je sledilo temu ukazu. S tem se pa ni strinjal sovjetski oblastnež. Izvedel je ostro kontrolo. Nato so bile postavljene strojnice, ki so takoj brez izbire streljale v množico.

Očividec, ki je tudi izstopil, je bil tudi zavržen, ker se ni mogel ustrezno izkazati. Ob začetku strašnega pokolja se mu je posrečilo in še nekaterim ostalim, da se je odtegnil pozornosti boljševiških rabljev. Pri svojem begu se je še ozrl nazaj in ugotovil, da je bilo vse, kar je še ostalo na trgu, pokošeno s strojnici. Begunec, ki je ušel ob železniški progi v smeri Repkija, je slednjič dospel do nemških črt. Njegova žena in oba otroka so postali žrtve krvoprelitja.

*

Kdor se je globlje pečal s sistemom boljševiškega terorja, kakor se tudi strašno

sliši, ne bo nikakor presenečen o novih poročilih o dnevu strahote v Černigovu. Norčavo uničevanje vsega, kar vzbuja le količjak drugačno notranje prepričanje kot boljševiško, je postalo krvnim mogotcem Sovjetske zveze druga bit. Ne morejo si sploh predstavljati vladanja brez množstvenega morjenja in zastrašljivih primerov iztrebljenja. Pri tem ni važno, če so umorjeni zakrivali sploh kako kaznivo dejanje ali če so nedolžni. Mora se moriti radi sistema, da stoji pred boljševiški bogovi kot nepomirljivi vneteži. Tako sta nastala Katin in Vinica in tako je nastal ta Černigov, čegar strahote so se zaznale slučajno. Vemo še, da so se enake strašne morije kot v Černigovu, vršile tudi v drugih krajih Ukrajine, ker očividno zasledujejo boljševiki cilj, da nesrečnemu ukrajinskemu narodu plastično predložijo, da se sedaj začenja zopet ostro vladanje židovskih zaničevalcev ljudi. Človeško življenje velja ali zelo malo ali pa zelo veliko. Boljševikom ne pomeni življenje stotisočev ali milijonov nič, toda kri mučenih in umorjenih jih obtožuje pred sodnim stolom višje pravice.

Na Dnjepru zopet v napadu

V vojnem poročilu od srede se nahaja pomembna ugotovitev, da so ob izlivu Pripijeta in južno od Gomla zanosno napadli grenadirji in čete oklopnjakov in zavzeli več v prejšnjih dneh zgubljenih krajev nazaj. Pri tem očividno ne gre za nasprotno napade, ki naj v teku odmiikanj zasledujejo sovražnika zadržijo, temveč za napade, ki so bili podvzeti z namenom, da se odrine sovražnik na črto, ki si jo želi nemško vojno vodstvo. To pojmovanje je potrjeno z nadaljnjimi vestmi vojnega poročila, po katerih so sicer Sovjeti napadli mostišče Zaporožje in črte vzdolž Dnjepra, katerih pa mi nismo samo elastično branili, temveč krepko tudi obdržali v svojih rokah. Iz vsega izhaja, da je moralo po skrajšanju naših zvez za nove pošiljke nastopiti najmanj izenačenje sil na Vzhodu. Radi tega so se najbrže končala odmiikanja, ki so služila elastični obrambi pred sovjetsko poletno ofenzivo na delih vzhodne fronte.

Naravno je na široko raztegnjeni frontni črti nekaj mest, kjer lahko sovražnik zdaj pa zdaj nakupi svoje moči z namenom, da bi prodrl, s čimer pa lahko doseže le krajevne taktične uspehe in prilično tudi vdore. Iz vseh poročil iz vzhodne fronte pa vendar izhaja, da sovjetska moč ne zado- stuje, da bi razširila kak vdor v predor ali da bi celo imela kak operativen uspeh. Ali obratno: Nemške čete so sedaj dosegle črto, iz katere ne morejo doseči samo — kot kaže primer severno od Gomla in zapadno od Smolenska — popolnih obrambnih uspehov, temveč, ki jim omogoča, da sedaj zopet preidejo v napad.

Z doseženjem Dnjepra in postojanke med Melitopolom in Zaporožjem je ostal položaj na sredini in na jugu že skoro tri tedne stabilen. Visoke številke odstrelav oklopnjakov in oživetje bojnega delovanja radi sovražnih prodornih poskusov dokazujejo, da Sovjetom to stanje vsekakor ni všeč in da bi radi po nemški iniciativi nastala odmiikanja spremenili v premikalno vojno iz lastne iniciative. Temu nasproti pa so se nemške operacije zadnjih mesecev izkazale v resnici kot tako zelo močne in ojačujoče, da so se samo izjalovili vsi ti sovražni poskusi. Da so Nemci celó zopet pridobili ozemlje, se mora oceniti kot ugodno znamenje za razvoj bodočih bojev na zahodni fronti.

Grozovito krvav teror „osvoboditeljev“

Riga, 15. oktobra. Prebežnik nekega sovjetskega tako zvanega »bataljona smrti«, tako poroča na Vzhodu izhajajoči časopis »Dvinskij vestnik«, ki se je bojeval pri Harkovu in kateri bataljon je imel nalogo, da očisti po Nemcih napravljena mimska polja, poroča o grozovitostih boljševikov v ozemljih, ki so jih zopet zasedli.

V neki vasi blizu Harkova — tako poroča prebežnik — so večino prebivalcev, ki niso mogli več zbežati, boljševiki pomorili na grozovit način. V prvi vrsti so bile ženske in otroci, ki so postali žrtve sadistov. Za delo zmožni možje, ki niso bili več sposobni za frontno službo, so bili takoj pritegnjeni za utrjevalna dela. Vsi oni pa, katere so smatrali še kot sposobne za orožje, so bili takoj uporabljeni na najnevarnejših mestih fronte.

V neki drugi vasi so bili vsi prebivalci odpeljani na visoki Sever, kjer bodo vršili težka gozdna dela. Vsa živila, ki jih najdejo vojaki Rdeče armade, so vzeli s seboj, ne glede na to, s čim se bodo civilisti nadalje preživljali.

Neomajno sobojevnštvo

Helsinki, 15. oktobra. V finskiem državnem zboru so debatirali o sklepu zunanjepolitičnega odbora, v katerem se glasi, da je treba posebno ugotoviti, da so še nadalje obstojali odnosi neomajnega sobojevnštva Finske z Nemčijo v poročevalskem letu 1943 in da so zadobili na gospodarskem področju vedno večji pomen in priznanje.

Izjalovljeni napadi pri Smolensku

Sovjeti so zgubili v 24 urah 102 letal — Hudi boji na italijanski fronti

Oberkommando der Wehrmacht je dne 14. oktobra objavilo:

Severno od Azovskega morja in ob srednjem Dnjepru je nadaljeval sovražnik na dosedanjih težiščih svoje silovite prodorne poizkuse. V ogorčenih bojih so bili odbiti, nekaj krajevnih vdorov je bilo zajezenih.

Ob izlivu Pripijeta in v prostoru Gomla smo pridobili po odbitu sovražnih sunkov z lastnimi napadi na ozemlju.

Močni sovražni napadi v prostoru zapadno od Smolenska so se zopet izjalovili s posebno visokimi zgubami Sovjetov, ki so pri tem zgubili nad 50 oklopnjakov.

Zračno orožje ima radi ponovnega učinkovitega posega močnih odredov bojnih letal in letal za boj iz bližine poseben delež pri tem obrambnem uspehu.

Na ostali vzhodni fronti, tudi jugozapadno od Velikijega Lukija, je bilo le krajevno bojno delovanje.

Pri brezuspešnih sovražnih zračnih napadih zoper lastni konvoj v vodah visokega Severa so sestrelili odredi lovskih letal in rušilcev 28 in zaščitna vozila vojne mornarice štiri izmed napadajočih letal. V skupnem so zgubili Sovjeti v zadnjih 24 urah na vzhodni fronti in na visokem Severu 102 letal. Pet lastnih letal smo zgubili.

V Južni Italiji so napadle močne angleško-severnoameriške sile večeraj v odseku reke Volturno in severozapadno od Beneventa. Napadi so se zrušili v osredotočenem obrambnem ognju ali v protisunk. Na nekaterih mestih so v teku še hudi boji.

Lahka nemška bojna letala so težko zadela v Neapeljskem zalivu neko veliko sovražno bojno ladjo.

Malokatera sovražna motilna letala so odvrгла večeraj nad zapadnonemškim ozemljem brez načrta nekaj bomb.

Manjka samo še priznanje Sovjetov

Novi dokazi premoči Moskve v boljševiško-plutokratičnem klubu

Stockholm, 15. oktobra. Anglo-ameriški viri javljajo začasno ustanovitev »sovjetske republike« v Dalmaciji. Pristavljajo pa, da je bila med tem že odpravljena — kar naj se pač glasi: da je bila zbrisana po nemških četah za red, predno je sploh začela poslovati. Da se sploh more kaj takega trditi od anglo-ameriške strani, je značilno. Zdi se, da Angleži in Amerikanci pričakujejo od Sovjetov v Sredozemlju in v Jadranskem morju še vsemogočih prese- nečenj.

Posebno središče boljševiškega delovanja v Sredozemlju naj postane očividno Alžir. De Gaulle in Giraud sta skupno sprejela svečano »svojega« sovjetskega odposlanca Bogomolova, čegar spremstvo šteje nad 50 oseb. »Samo« kakih 30 jih ima sedaj drugi, začasno v Alžir odposlani sovjetski diplomat, namreč nadomestujoči zunanji minister Višinski, ki je imenovan za zastopnika pri sredozemski komisiji. Prekrstitev tega na povelje Stalina postavljenega odbora, kateremu so pripisovali Sovjeti od vsega početka največji pomen, v »politično-vojaško komisijo«, je vzbudila po švedskih

vesteh iz Londona precej pozornosti. Izzvala je pred vsem precej ugibanj, če naj komisija obravnava morda s časom druga, kot samo sredozemska vprašanja. Najbrže bo pa njen delokrog določen šele v Moskvi.

To je potrjeno po izjavi Churchilla, katerega so v tork vprašali v Spodnjem domu, če bodo morebiti začele poslovati še druge komisije po vzorcu sredozemskega odbora. Odvrnil je, da bo o vsem tem odločeno v Moskvi. Odraka Londona v korist sovjetske centrale ne more biti bolj jasna. Tudi zavlačevanje z dokončno sestavo »Bodogiljeve vlade« se zdi, da čaka odločitve Moskve. V angleški javnosti je to zavlačevanje povečalo splošno nerazpoloženje.

Vse ozadje angleške politike določa odvisnost od Sovjetov, kar se še nikdar ni tako jasno pokazalo kot sedaj. Primer za to se je odigral po švedskih poročilih iz Londona zadnje dni v White Hallu. Tam se je upalo hipoma pojaviti nekaj tako zvanih poslanikov baltških emigrantov iz pozabljenosti, v katero jih je pognala Anglija. Izročili so Edenu in Hullu memorandum in (Nadaljevanje na 2. strani.)

Marijin kip rešen

Milan, 15. oktobra. Po kapitulaciji Badoglija so ukradli banditi v Severnovzhodni Italiji po prebivalstvu zelo čaščen Marijin kip iz romarske kapelice na Sveti gori. Nemškim četam se je posrečilo, kot javlja »Gazetta del Popolo«, da so pri svojih čiščenjih našle Marijin kip in ga prinesle nazaj v romarsko kapelico.

Nemško zadržanje „natančno korektno“

Stockholm, 15. oktobra. Priznati moramo, da so bili nemški odnosi do Vatikana doslej korektni in se mora resnici na ljubo podčrtati, da je vedenje nemških vojakov na meji Vatikanskega mesta ravnotako »natančno korektno.« To ugotavlja rimski dopisnik lista »Stockholms Tidningen« in pristavlja, da se v nasprotju z vestmi doslej ni pripetil niti en sam pripetljaj med nemškimi vojaškimi oblastmi in Vatikan- skim mestom.

Tako gospodarijo „osvoboditelji“ Sicilije

Rim, 15. oktobra. O svojih vtisih pri vkorakanju Angležev in Severoamerikancev v mesto Palermo je govoril v nedeljo Giulio Cialenti preko oddajne postaje fašistične republikanske vlade. Cialentiju se je pred desetimi dnevi posrečilo, da je prišel iz Sicilije v Rim. Takoj po svojem vkorakanju v mesto Palermo so začeli zbirati Anglo-amerikanci najrazličnejše predmete, kot slike, tepihe, stenske ure in celo šivalne stroje. Po nekaj dnevih nebrzdanega gospodarjenja, pri čemer so bili na dnevnem redu napadi na civilno prebivalstvo in zlo- stavljanja žena in deklet, se je posrečilo angleški vojaški policiji, da je končno uvedla red. Nato se je začelo sistematično plenjenje kmetij v okolici. Angleška policija je izvedla številne policijske pogone, da zapre pripadnike fašizma. Številni prebivalci Sicilije so bili odvedeni v Afriko in izvršile so se tudi ustrelitve. O počenjanju »Amgotov« pravi Cialenti, da je močno prizadelo vse prebivalstvo. Nastopa komunističnih tolp ne vidi angleška vojaška policija. Vse- novsod vladata lakota in teror.

V enem dnevu uničenih 137 oklopnjakov

Sovjetski napadi na mostišče Zaporozje in jugovzhodno od Kijeva v bojih razbiti

Oberkommando der Wehrmacht je dne 13. oktobra objavilo:

Ob Dnjepru je napadal sovražnik večeraj ves dan mostišče Zaporozje in naše postojanke v odseku jugovzhodno od Kijeva z močnimi silami. V hudih bojih so bili napadi razbiti in je bilo pri tem odstreljenih 137 oklopnjakov. Krajevni vdori so zajezeni.

Ob izlivu Pripjeta in južno od Gomla so čete oklopnjakov in grenadirji zavzele v zanosnih nasprotnih napadih več prejšnje dni zgubljenih krajev nazaj.

Severno od Gomla in zapadno od Smolenska so podvzeli Sovjeti z združenimi silami nove prodorne poskuse. V ogorčenem boju so dosegle naše čete tam zopet popoln obrambni uspeh.

Z ostale vzhodne fronte, posebno z odsekov severno od Azovskega morja in jugozapadno od Velikijeja Lukija poročajo o živahnem krajevnem bojnem delovanju.

Dne 11. in 12. oktobra so sestrelili lovci in protiletalsko topništvo na vzhodni fronti 142 sovjetskih letal. Pogrešamo šest lastnih letal.

Na južnoitalijanski fronti se je večeraj znatno pojačalo obojestransko topniško delovanje.

Več krajevnih napadov angleško-severnoameriških sil je bilo odbitih z visoki krvavimi zgubami sovražnika v dolini reke Volturno in v Južnih Apeninih.

Sovjeti ponovno povsod odbiti

Uspešni nasprotni napadi na več mestih — Krajevni boji v Južni Italiji

Oberkommando der Wehrmacht je dne 12. oktobra objavilo:

Med Azovskim morjem in Zaporozjem je popustila silovitost sovražnih napadov radi visokih zgub, zadobljenih prejšnjega dne. Sovjeti so bili ponovno povsod odbiti.

Tudi na ostalih odsekih vzhodne fronte, predvsem ob srednjem Dnjepru, ob izlivu Pripjeta, v prostoru južno od Gomla in jugozapadno od Velikijeja Lukija so se izjalovili sovražni napadi. V teku hudih bojov so nastopile naše čete na več mestih, podprte stalno po zračnem orožju, k uspešnim protinapadom.

V bojih zadnjega tedna se je severno od Azovskega morja posebno odlikovala srednjenemška 13. divizija oklopnjakov pod vodstvom Obersta Hauserja.

Na južnoitalijanski fronti je izvedel so-

V Sredozemlju je bombardiralo zračno orožje z dobrim uspehom neko sovražnikovo otoško oporišče in je izvedlo učinkovit nočni napad na pristanišče in letališče Ajaccia.

Manjka samo še priznanje Sovjetov

(Nadaljevanje s 1. strani.)

sicer na temelju določil atlantske karte o suverenosti in pravici do samoodločbe malih držav!

Odgovor je bil dan že po moskovskem

Katastrofalne razmere v sovjetskih bolnicah

Zarjaveli instrumenti — Nezmožno osobje — Nezadostna oskrba

Riga, 15. oktobra. »Sovjetski major K., tako poroča na zasednem Vzhodu izhajajoči časopis »Za rodnino«, »kateri je prišel pred kratkim v odseku južne fronte ranjen v nemško ujetništvo, pripoveduje o nevzdržnih razmerah, ki vladajo v sovjetskem zdravstvu. Sovjetski major, kateri je bil pri svojem prihodu v bolnišnico skrajno rezerviran, je z vedno večjim začudenjem opazil s kakšno skrbjo zdravijo sovjetske ranjence v ujetništvu.«

»Če to tukaj vidimo«, tako je izjavil zdravniku, »šele lahko spoznamo katastrofalno stanje zdravstvenih razmer v Rdeči armadi. Naša zdravniška služba je bila že v mirni dobi zelo pomanjkljiva. Toda, kar

zastopniku listu »Sunday Times«, po katerem ni možno razpravljati o takih vprašanjih, kajti sovjetsko stališče o bodočnosti Baltika je določeno za vedno. Londonski zastopnik stockholmskega časopisa »Socialdemokraten« pristavlja: Resnici na ljubo se mora povedati, da tudi v Londonu niso drugega nazora. Anglija in USA sta umevno baltske države kot prve izročili in prav nič drugačno ni zadržanje napram siceršnjim sovjetskim zahtevam. Samo javno še nista priznali doslej svoje poslušnosti na celi črti. Oblika tega priznanja je zato edino vprašanje, ki prinaša v moskovsko konferenco nekaj novosti.

se sedaj dogaja pri nas na obvezovališčih in v bolnišnicah, skoro ni mogoče opisati z besedami. V prvi vrsti manjka zdravniškega osobja in, kar ga je na razpolago, niti zadostno izobraženo, ne da bi pri tem upoštevali številne napake čisto zdravniškega značaja, kar se smatra za samo ob sebi umevno. Delovna oblačila poslujočih zdravnikov in sester so poleg tega stalno umazana in instrumenti, katere uporabljajo, so večinoma zarjaveli. Zelo pogosto manjka najpotrebnejših zdravil in obveznega materiala.

Posebno slabo učinkuje tudi pomanjkljiva organizacija zdravstvene službe. Radi stalnih nesoglasij morajo ranjenci veliko pretrpeti. V bolnišnicah v zaledju se tem nedostatkem pridružijo še slabe prehranjevalne razmere. Le redko se dobi bolnišnico, kjer vladajo kolikor toliko zadovoljive razmere.

Mate gospodarske novice

»Med tem ko si zelo belijo glave v Angliji ministristvo za gorivo in delavska društva, kako bi se zvišala proizvodnja premoga, pada proizvodnja premoga od tedna do tedna, se bere v nekem uradnem poročilu, ki je bilo izdano v Londonu.

Dne 11. oktobra je bil podpisan v Hsingkingu po poslaniku Wagnerju in državnemu svetniku Wohltatu za nemško vlado in po znanjem ministru Li Sho Kengu za vlado Mandžukua tretji dogovor za nadaljevanje nemško-mandžurskih gospodarskih odnošajev.

Plovba z brodi v new-yorskem pristanišču je bila zelo zmanjšana, ker je postal radi racloniranja bencina promet za avtomobile tako malenkosten, da se ni izplačalo prevažati z brodi, kot poroča new-yorski vladni časopis.

Notranji minister Ickes je naznanil novo organizacijo ameriškega gospodarstva z oljem. Ameriške rezerve olja v inozemstvu naj se pritegnejo v večji meri, da se štedi z vrelci v USA. Predvsem naj se bolj izrabljajo ozemlja olja v Iranu in Iraku.

stoletja, da so bili popisani vsi konji v mestu in bližnji okolici. Če je bilo potrebno, da je bilo radi vojnih dogodkov treba napravljati utrdbe, niso smeli imetniki konj prosto razpolagati s svojimi konji. Dobili so samo omejeno število »nakaznic«, dočim so bili ostali konji vpoklicani, ali pa so morali biti pripravljeni za vožnje materiala za utrjevalna dela, ki so služila v splošno korist, ali pa je moralo vleči do 16 konj težke topove, ki so jih potrebovali v resnih primerih.

Dežela s 70.000 jezeri

Samo malo ljudi si pravilno predstavlja zemljepisne razmere Finske. Na Finskem ni nič manj kot 70.000 jezer, ki zavzemajo 10 odstotkov površine vse dežele. Ena tretjina Finske obstoji iz tunder in gozdov. Finska krajevna imena podajajo zemljepisni značaj dežele. Ponovno srečujemo imena, ki se končujejo z »järvi«. Järvi pomeni jezero in ker število jezer daleko prekaša število večjih krajev, je jasno da so s tem označena jezera, ne pa večji kraji.

»Puščice Alaha«

Čeprav je vojaško zrakoplovstvo šele v prvi svetovni vojni prišlo do izraza, se je izvršil prvi zračni napad v vojni zgodovini že pred letom 1914., čeprav ne moremo govoriti o kakem uspehu takrat uporabljenih »bombnikov«. To se je zgodilo 1. 1912. med turško-bolgarsko vojno. Z enim izmed malo letal, ki jih je imela takrat bolgarska vojska, je poletel bolgarski častnik na proizvodovalni polet nad Odrin. Njegov pojav je vzbudil, ker velik del prebivalstva sploh še ni nikoli videl letala, paničen strah. Čez dva dni se je pojavilo letalo zopet nad Odrinom in pilot je odvrzel z roko dve granati, ki jih je imel s seboj v zaboji, v bližino kolodvora. Na desno nista eksplodirali ter sta obležali, ne da bi napravili kako škodo. Z ozirom na to slabo skušnjo niso več ponavljali tega poskusa. Učinek prvega bombardiranja iz zraka je imel samo moralen učinek, kajti na turško prebivalstvo so vključ vseh nedolžnosti močno vplivale te »puščice Alaha«, kot so imenovali granate, ki so padle iz zraka.

So svetu

V eni izmed zadnjih izdaj je priobčil švedski »Aftontidningen« naslednji nenavaden oglas: »Ko sem sinoči pustil svoj voz pred hišo Storkyrkobrinken 12 brez nadzorstva, je neznanec odločil skrivaj damsko ročno torbico na prednji sedež voza. Proti povrnitvi stroškov oglasa in natančnemu popisu torbice jo lahko lastnik dobi pri meni. Če bi pa lastnik ali lastnica mojo ženo o tem prepričala, da nimam z lastnico torbice nobenih odnošajev, sem pripravljen trpeti tudi sam stroške oglasa. Prosim sporočiti pod znako »razbito družinsko življenje« na upravo listov.

Mrtvo ribo prav nenavadne izmere je naplavilo morje v luki Alexandrette. Dolga ni nič manj kot 24 m in tehtala približno 13000 kg. V želodcu ribe so se našli pri preiskavi naramnika nekega inozemskega stotnika in kosti človeške roke.

Hudo železniško nesrečo je preprečila neka španska kmetica s svojo duhaprisotnostjo in čutom za odgovornost. Zena je odkrila na tračnicah proge Madrid—Santander za nekim ostrim ovinkom velike mase kamenja, ki se je usodilo radi hudega deževja in je zaprlo progo. Kmetica je vedela, da bo po progi pripeljal v nekaj minutah brzovlak. Postavila se je nekaj sto metrov od tod na tračnice in je dajala strojevodji z mahanjem in miganjem z robcem varnostne znake. Vlak je na ta način ustavil. Kamenje so odstranjevali dalj časa. Šele nato je lahko brzovlak peljal dalje, špansko železniško ravnateljstvo je srčno ženo primerno nagradilo.

V nekaj letih se je rod lisic na Danskem tako zelo pomnožil, da so bili rejci perutnine popolnoma obupani. Zato že nekaj časa iščejo sredstva za zmanjšanje stanja lisic. Zdi se, da se je našlo v nekem receptu, ki so ga importirali iz Norveške, da se lahko pobije lisice, ko so z nekim medikamentom omamljene. Posebno priporočajo veronal, od katerega se da dva tableti v ustrejenega ptica, ki se vrže na lisico stezo. Po zavžitju ptica in veronala, bo lisica kmalu padla v dolgo spanje in jo je tako lahko »ubiti«, ne da bi bilo za ta lov treba le ene same patrone. Sedaj preiskujejo to sredstvo.

Po nedavno sestavljeni statistiki o hitri izgovarjave raznih jezikov, ki jo je sestavil nek

norveški dušeslovec, so na prvem mestu Franci. Ti izgovore v minuti 350 zlogov, dočim Nemci samo 250. Skoro ravno tako gibčna usta kot Francoz ima Japonec, ki lahko izgovori 310 zlogov na minuto. Anglež se zadovolji z 230 zlogi. Še počasneje govore Rusi (209 zlogov). Kar se zdi na prvi pogled čudno, da govore namreč tropski narodi zelo počasi, čeprav smo mnenja, da so zelo zgovorni, če, da se Evropejcem celo posreči, da veliko hitreje govore tropske jezike kot domačini sami.

Dne 3. oktobra se je vršila vinska trgatve v zadnjem pariškem vinogradu, ki se nahaja na Montmartru, ki leži še v pariškem mestnem okraju. Zemljišče, katero je s svojimi 1500 m² med visokimi hišami zelo majhno, je last mesta Pariza, ki ima tudi še druge vinograde. V tem vinogradu pridelajo letno okoli 1200 kg grozdja, čegar izkupiček je namenjen za vojne ujetnike. Pred sto leti so se hodili v nedeljah na sprehod, da na Montmartru plijejo ondotno vino med mlini na veter, sedaj pa se vrši velika ljudska veselica, na kateri družijo grozdje, česar se udeležujejo načelniki oblasti, prefekt departmaja Seine ter policija, končno pa tudi najznamenitejši pariški umetniki.

Bližu Bombaya se nahaja gora, po imenu Satrunjaja. Ob vzhodu te gore stoji mesto. Vsekakor čudovito mesto, kajti sezidano ni bilo za ljudi, temveč za bogove. Noben smrtnik se ni prebil noči na tem kraju. Čeprav se podnevi zadržujejo na tem svetem kraju mnogi berači, potniki in svečeniki, ponoči je mesto zapuščeno in prazno in samo »bogovi« stanujejo v njem. Vsak večer preišče poseben stražnik vsak kot 865 svetilšč in pozove vsakogar, ki se nahaja v mestu, da kraj, da celo okolico, takoj zapusti. Pred zatonom sonca se zaprejo vsa vrata templjev in samo stražniki se nahajajo v — vsekakor spoštljivi — oddaljenosti od svetih krajev.

Zgodbe brez politike

Konji z »rdečim kotom«

»Rdeči kot« je postal v dobi racloniranja bencina splošen pojav. Silne ukrepe za prometna sredstva so v Nemčiji izdal že pred 500 leti. Takrat so se morali imetniki konj podrediti omejitvam, ki so bile zvezane z vojno. Tako se poroča v nürmberski kroniki iz 15.

ZRCALO ČASA

Poroka najstarejše hčerke japonske cesarske dvojice, princezinje Šigeo Terunomive s princem Narubiko Bigasbipunjem se je vršila v sredo zjutraj na svečan način v cesarski palači.

Japonski zdravniki so po nekem poročilu iz fronte na južnem Pacifiku ugotovili, da so uporabljali Severnoamerikanci na Salomonskem otoku Novi Georgiji dum-dum krogle. Pri zdravljenju japonskih ranjencev s te fronte so bile ugotovljene v raznih primerih poškodbe po dum-dum kroglih.

Po sovražnih poročevalskih virih razširjene vesti, da je stavila Portugalska ultimato, da odpokliče japonskih čet iz otoka Timorja, označujejo v pristojnih japonskih krogih s povdankom »kot popolnoma neutemeljenec«. Gre samo za nov angleški poskus motenja obstoječih miroljubnih odnošajev.

Na vhodnih vratih Sv. Ane Vatikanskega mesta je nabit razglas guvernerja Vatikanskega mesta, v katerem se opozarja sklicevanje se na to, da je Vatikansko mesto svobodno, suvereno in strogo nevtrarno. Ta razglas je sopsodpisal nemški poveljnik mesta Rima.

Švedski državni zbor se sestane v ponedeljek in bo takoj po otvoritvi imel tajno sejo.

Po poročilih iz Ankare je zavzel prehranjevalni položaj v Iranu skrajno kritične oblike. Lastne zaloge žita dežele bodo zadostovale največ do februarja 1944, uvoz je pa skrajno težaven, ker zahteva zase Sovjetska zveza prednostne pravice za vse uvoze žita.

Italijanski vojni minister maršal Graziani se je mudil na razgovorih v Führerhauptquartieru.

Maršal Čangkašjek je bil uveden v nedeljo uradno v posle čungkingo-kitajskega državnega predsednika, katere dejansko vodi že od smrti Lin Sona.

O židovskem vprašanju je izjavil bolgarski notranji minister Kristof, da ni govora o olajšanju zakonodaje o židih v Bolgariji.

V Londonu zaseda konferenca za imperijsko zrakoplovstvo s ciljem, da pokrene ukrepe proti vedno bolj grozeči konkurenci USA za po-vojni čas. Zato ni čudno, da spremljajo v Washingtonu te razgovore v Londonu z največjim preziranjem in nevoljo.

Tudi londonski list »Evening Standard« se peča sedaj kritično z lakoto v Bengali. List piše, da bi lahko preprečili pametni načrti s podporo upravnih organov neprijetne razmere, s katerimi načrti bi se napravile zaloge živil in pravilno razdelile.

Od začetka vojne znašajo po uradni objavi avstralske zgube 61.564 moč.

Bengalijski rabi še dodatno k letošnjemu pridelku riža okoli 250.000 ton žita, da lahko uspešno nastopi proti lakoti, je izjavil podguverner Bengalijske.

25 do 30 milijonov ljudi bo v Indiji umrlo še za lakoto, če ne pride takoj obširna pomoč. To ugotovitev glavnega tajnika indijske lige v Londonu prinaša v tork londonski list »News Chronicle«.

Po vesti Exchangea iz Kaira uradno poročajo Angleži, da so z zasedbo otoka Kosa zgubili najvažnejše oporišče za operacije v Dodekanezu.

Neka vseindijska konferenca za preskrbo živil, ki bo baje pravičnejše porazdeljevala živila in katere se udeležujejo zastopniki vseh indijskih pokrajinskih in državnih vlad ter odposlanice centralne vlade, je začela zasedati v sredo v Novem Delhiju.

Radio Teheran je naznanil, da bodo deli angleških zasedbenih čet izpraznili Iran. To se izvrši ustrezno angleško-sovjetskoruskemu-iranskemu dogovoru. Ruski jezik se bo v šolah poučeval kot obvezen predmet. Na mesto odpoklicanih angleških čet pa ne pride iranska armada, temveč sovjetska, deloma tudi severnoameriška.

Pri žalni svečanosti za lordom Wagdewoodom je ugotovil Chaim Waltzmann: »Če hoče svet priti do mira, mora poprej rešiti židovsko vprašanje«.

Vrhovni poveljnik severnoameriške armade, general Montgomery, je izjavil angleškim častnikom, ki so ga vprašali po kakovosti Badoglijevih čet: Za građenje cest bi se predstavljali nekako pomoč.

Severnoameriški državni dolg bo po izjavi senatorja Allan Ellenderja ob koncu prihodnjega leta znašal toliko kot dolg ostalih držav skupaj, če se ne bodo znižali vojni izdatki.

Vlada v Washingtonu je obelodanila Belo knjigo, v kateri se skuša dokazati, da Roosevelt ni kriv razširjenja vojne. Objavljeni dokumenti pa nasprotno dokazujejo, da je povsod privlačil Roosevelt olje na ogenj in da je njegov državni tajnik Hull od jeseni 1. 1933. pripravil po vseh pravihli vojno.

V izjavah onih severnoameriških senatorjev, ki so podali po svojem svetovnem potovanju severnoameriskemu senatu tajno poročilo, vidi newyorški dopisnik lista »Daily Express« zelo vznemirjen zopetno oživilje protiangelskih gnezd v Zedinjenih državah.

Sovjetska, angleška in severnoameriška stran so odklonile prošnjo iranske vlade, da posluje Mednarodni Rdeči križ v vprašanju iranskega prehranjevanja. Angleška in severnoameriška vlada se bojita, da prideta s pritegnitvijo Rdečega križa v neprijetno preiskavo, ki bi lahko vodila do največjega škandala.

Verlag und Druck: NS. Gauverlag und Druckerei Kärnten, GmbH, Klagenfurt. — Verlagsleiter Dr. Emil Heitjan (im Wehrdienst). — Hauptschriftleiter: Friedrich Horstmann. — Zurselt list Anzeigenliste Nr. 1 stützt.

Za duševne in ročne delavce

**Bistvo občestva NS-Gemeinschaft „Kraft durch Freude“
in njegovega blagonosnega delovanja v vojni in miru**

Vsaka revolucija povzroča primerno svoji duševni strukturi, to je svojemu bogastvu idej, novo družabno ureditev v življenju naroda in države. Nacionalsocialistična revolucija zato ne dojeja samo političnega življenja, ampak je tudi na novo izoblikovala medsebojno in vzajemno vedenje nemškega človeka.

Žid je namreč delil nemški narod po poklicu in denarnem imetju v »meščane« in »proletarce«. »Meščani« so si sedaj mislili, da imajo izključno pravico do kulturnega življenja naroda, dočim so »proletarce« osredotočili vse svoje energije na boj za materialne dobrine, ki ga je vodila židovska taktika.

To cepljenje je učinkovalo razkrojevalno na občestvo ljudstva, ki je vedno bolj in bolj izgubilo veselje do življenja.

»To je bila spretna poteza židov. Najprej so ljudem vzeli pravo veselje. Napravili so v človeškem življenju votline, brezračne prostore.

Igrajo medseboj. Vse to so utemeljevali s »družbo«.

(Dr. R. Ley »Soldaten der Arbeit«, gl. str. 92.) Tako se je nujno razvil na eni strani pohlep po zabavi, na drugi strani top obup milijonov izkoreninjenih ljudi.

Führer je sedaj z ustanovitvijo narodnega občestva izpolnil votline in ravnal pot novega družabnega reda, ki je zgrajen na resnici, zvestobi in življenju potrjujočem veselju.

Za nemški narod se je podala jasna naloga, da najde pot iz družabne lažnosti, votlosti in razcepljenosti in da zgradi družabno življenje, ki ga določa enodušna življenska volja nacije in ki oblikuje družbo.

Predvsem je Deutsche Arbeitsfront v maju 1933. z navalom na protisocialna delavska društva premagala najhujše pojave razpada. S tem je bil ustvarjen temelj za delavski in gospodarski mir. Premostitev prepada med obratnim vodstvom in uslužbenstvom je bila s

Eina izmed mnogih skupin Gauja za gojenje narodnih plesov NSG »Kraft durch Freude«

še in duha. Ti trije tvorijo enoto, ki se ne more raztrgati, ne da bi se poškodovalo celotno narodno življenje. Vendar so židje in njihovi pomagači razrušili to enoto. V zdravem telesu je zdrava duša. Zato odklanjamo vsako trditve, ki enostransko postavlja v ospredje telo, duh ali dušo. Tam, kjer ne smatrajo telesa, duše in duha kot po naravi ustvarjene enote, se prične učinkovanje boljšeizma v njegovih različnih stopnjah, ker ta teorija nima nič skupnega z življenjem niti z naravo, niti z božjimi postavami, ampak pomeni poseg v božjo postavu.

Mi rečemo »Veselite se življenja«. »Kraft durch Freude« (Veselite se življenja) je svetovnonazorni pojem. »Kraft durch Freude« je morda najkrajša formulacija našega svetovnega nazora vobče. Pri našem hotenju moramo vedno izhajati raz vidika, da sta si vedno stala dva sveta nasproti, pesimistični in optimistični svet. Mi smo se v našem delu od vsega začetka odločili za optimistični svet in smo zaradi tega že od vsega začetka napovedali najodločnejši boj življenja uničujočemu, zanikajočemu svetu. (Dr. R. Ley.)

Da premaga nemškemu narodu prizadete duševne škode, je Führer dal Deutsche Arbeitsfronti nalog, da dojamemo človeka, tako v delavskih kakor v prostem času. Dr. Ley je zato dne 27. 1933. l. ustanovil NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude«. Tvorni človek je opravičen zahtevati, da se udeležijo kulturnega življenja nacije, in da čimbolje oblikuje svoje življenske prilike. Nadalje je bilo potrebno, dovesti človeka do bolj zdravega in bolj veselega življenja, da dobi moč za izpolnitev del, brez katerih ni možno velikanako gradbeno delo Führerja. »Kraft durch Freude« je prevzela nalogo, da z lepim in dostojnim oblikovanjem delavnice in z veseljem, pobudnim in zdravim izkoriščanjem prostega časa dovede tvornega človeka do novega življenskega ideala in do okrepitev njegove življenske moči.

Treba je bilo torej velike vzgojne naloge. Tvorni ljudje, ki so se doslej komaj udeleževali narodnih kulturnih dobrin, so bili po NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude« povabljeni, da obiščejo dramske in operne predstave. Od leta do leta je naraščalo število obiskovalcev in danes ima NS-Gemeinschaft KdF v mnogih mestih Nemčije lastna gledališča, ki so vsak večer prenapolnjena.

Ni pa šlo samo za to, dovesti ljudi do umetnosti, ampak ljudje so morali spoznati tudi svojo domovino, svojo lastno očetnjo. Zato so ob sodelovanju s prometnimi napravami, kakor železnico, državno pošto itd. storili

vse, da zasigurajo nemškemu človeku za čas njegovega dopusta dober in vendar cenen odih.

Tako je velikanako delo »KdF« odkrilo tvornemu človeku domovino in ga povedlo na lastne ladjah tudi v svet. V času od 1933. leta do izbruha vojne so dojele poštinski izleti, kratke vožnje in potovanja, ki jih je organiziral urad »Reisen, Wandern und Urlaube« nad 40 milijonov udeležencev in jim pripomogli do nepozabnih vtisov. Danes ima KdF že nekaj ladij, po zmagovitem koncu vojne pa jih bo še več.

Spoznanje, da je osnovni in nelzbežni pogoj pametne uredbe prostega časa ravno tako pametna ureditev delovnega časa, je dalo povod, da so v okviru NSG »Kraft durch Freude« ustanovili tudi urad »Schönheit der Arbeit« (lepota dela). Dobil pa je posebno nalogo, napraviti nemške delavnice tako lepe in dostojne, da se v obratu samem uresniči namen ustanove »Kraft durch Freude«.

Ker pa je le dobro zdravje pogoj dobrega dela, je ustanovila NSG »Kraft durch Freude« poseben športni urad. Gojijo vse vrste športa in v letih 1933. do 1938. se je skoraj 9 milijonov tvornih ljudi udeležilo športa pri KdF.

Nadaljnja ustanova je nemški Volksbildungs- (ljudsko izobraževanje). Naloga tega urada je, pospeševati splošno izobrazbo nemškega človeka. Glasba, predavanja pesniških del, prosvetni izleti, knjižničarstvo in dr. so dobrine, ki jih omogoča Volksbildungswerk.

KdF-Wagen je Führerjevo delo. Volkswagenwerk pri Fallersleben bo po zmagi najmočnejša in najlepša tovarna avtomobilov na svetu. Tako bo ta velika tehnična storitev prišla prav vsemu narodu.

Odkar obstaja »Kraft durch Freude« je prinesla ljudem blagoslov za blagoslovom, veselje za veseljem. Četudi zaradi vojne ni več mogoče obvladati del, se je vendar storilo vse, da se je moglo prirediti nemškemu vojaku, ki zastavlja svoje življenje za očetnjo, obilo veselja na fronti. Nemška gledališča so dala svoje najboljše moči na razpolago.

Brez NSG »Kraft durch Freude« si našega socialnega in prosvetnega življenja ne moremo več misliti. Njen največji ponos je zavest, da s stopnjevanjem veselja do življenja, zdravja in zmogljivosti nemškega človeka sodeluje pri gigantski Führerjevi zgradbi. Po zmagovitem koncu vojne bo povzeto delo v polnem obsegu, in nemški ljudje v pokrajinah, ki so se zopet povrnila v nemško domovino, bodo deležni blagodat naprav NSG »Kraft durch Freude«.

Werner Lilling

Jutranji šport na bregovih poletnega jezera med zdravljenjem, ki ga je omogočilo Reichserholungswerk der DAF in ki se ga je udeležilo že več Gorenjcev

»Višjine Nemcem, meščanom, so pripovedovali: »Ne smeš se družiti s svojim podložnim. Na tak način trpi tvoj ugled.« Tako se je človek umaknil od svojega podložnega in sedaj je nastala tukaj votlina, vrzel. Te ni nihče izpolnil. Nastal je brezračni prostor. In pri delavcu vidimo natančno isto, ker pač tudi ni imel zveze z drugo plastjo naroda, z drugimi ljudmi. Obe skupini sta sicer še stanovali druga zraven druge. Naenkrat pa ni več veljalo za prav družabno, če je en sosed občeval z drugim. Čudno je to: ni dovoljeno, da se otroci

tem znatno olajšana. Deutsche Arbeitsfront je sedaj z geslom »Nur Arbeit adelt« (samo delo plemeniti) odpravila družabno mnenje zastarelega pojma o plemstvu.

Treba je pa bilo premagati še drug prepad, namreč med ročnimi in duševnimi delavci, umetno napravljeno barikado. Danes si podajajo ročni in duševni delavci roko za skupno delo.

Kot tretji moment v novem družabnem redu se pojavlja načelo, da je središče vsega dogajanja človek sam. Človek obstoji iz telesa, du-

Vedno prinašajo prireditve NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude« razbremenitev in odpočitek. Veliko število je že gledaliških in varietetnih predstav ter pestrnih večerov, ki so bili prirejani na Gorenjskem. Na levi: otroci občudujejo lutkovno gledališče. Na desni: odrasli gledalci se razveseljujejo ob dovitihih napovedovalca. (Bilder: Gauarchiv der DAF Kärnten.)

Starke Angriffe bei Smolensk abgewiesen

Sowjets verloren in 24 Stunden 102 Flugzeuge — In Italien teilweise harte Kämpfe

Aus dem Führerhauptquartier, 14. Oktober. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nördlich des Asowschen Meeres und am mittleren Dnepr setzte der Feind an den bisherigen Schwerpunkten seine heftigen Durchbruchversuche fort. Sie wurden in erbittertem Ringen abgeschlagen, einige örtliche Einbrüche abgelehnt.

An der Pripiet-Mündung und im Raum von Gomel brachten nach Abwehr feindlicher Vorstöße eigene Gegenangriffe Geländegewinn.

Starke feindliche Angriffe im Raum westlich Smolensk scheiterten wiederum unter besonders hohen Verlusten der Sowjets, die dabei über 50 Panzer verloren.

Die Luftwaffe hatte durch wiederholten wirkungsvollen Einsatz starker Kampf- und Nahkampffliegerverbände an diesem Abwehrerfolg besonderen Anteil.

An der übrigen Ostfront, auch südwestlich Wladiwostok, herrschte nur örtliche Kampfaktivität.

Bei vergeblichen feindlichen Luftangriffen gegen ein eigenes Geleitzug in den Gewässern des hohen Nordens wurden von Jagd- und Zerstörerverbänden 28 und von den Sicherungsfahrzeugen der Kriegsmarine vier der angreifenden Flugzeuge abgeschossen. Insgesamt verloren die Sowjets in den letzten 24 Stunden an der Ostfront und im hohen Norden 102 Flugzeuge. Fünf eigene Flugzeuge gingen verloren.

In Süditalien griffen starke britisch-nordamerikanische Kräfte gestern im Volturno-Abschnitt und nördwestlich Benevento an. Die Angriffe brachen im zusammengefaßten Abwehrkampf oder im Gegenstoß zusammen. Stellenweise sind noch harte Kämpfe im Gange.

Leichte deutsche Kampfflugzeuge erzielten im Golf von Neapel auf einem großen feindlichen Kriegsschiff einen schweren Treffer.

Wenige feindliche Störflugzeuge warfen gestern über westdeutschem Gebiet planlos einige Bomben.

Lazarettschiff in Brand geworfen

Berlin, 15. Oktober. Bei den im Wehrmachtbericht vom 10. Oktober erwähnten Tagesangriff nordamerikanischer Bomber auf Orte im Küstengebiet der Ostsee wurde auch ein in Götterhafen

vor Anker liegendes deutsches Lazarettschiff getroffen und in Brand geworfen.

Es handelt sich bei diesem Schiff um einen 13.000 BRT großen ehemaligen Fahrgastdampfer, der schon seit längerer Zeit als Lazarettschiff Verwendung fand und selbstverständlich als solches gekennzeichnet war. Der weiße Anstrich, den der gesamte Schiffskörper trug, sowie das kräftige Rot der Genfer Zeichen, die auf der Oberdecke aufgemalt waren, ließen das Schiff auf weite Entfernung das Lazarettschiff erkennen. Trotz dieser deutlichen Kennzeichnung, die, wie einige Flugzeugbesatzungen bestätigten, auch aus großer Höhe auszumachen war, griffen die nord-

amerikanischen Bomber das Lazarettschiff an und erzielten eine Anzahl Bombentreffer, die das Schiff in Brand setzten. Mehrere der an Bord befindlichen Verwundeten sowie Mitglieder des Sanitätspersonals und der Besatzung kamen ums Leben oder erlitten Verletzungen.

Der feindliche Nachrichtendienst scheut sich nicht, diesen allem Völkerrecht hohnsprechenden Angriff in seinen Meldungen aufzugreifen und sich auch noch damit zu brüsten, daß gerade dieses Schiff getroffen wurde. Zwar bezeichnet er dieses deutlich gekennzeichnete schwimmende Lazarett als Passagierdampfer, doch war eine Verkenntung der Bestimmung dieses Schiffes völlig ausgeschlossen, da keinerlei Kriegsschiffe in der Nähe lagen und die Umrisse des Schiffes von dem weißen Anstrich und dem leuchtenden Rot der breit aufgemalten Rote-Kreuz-Zeichen beherrscht. Diese Untat reiht sich würdig den anderen Verbrechen der amerikanischen Luftgangster an.

Verzweifelte Lage der Sowjets in den verlassenen Gebieten

Hohn für die britische Bulldogge

Stalins „Abneigung gegen Diplomaten-Lametta“ — Er will im Westen Kanonen hören

h.k. Stockholm, 15. Oktober. Der Rat der Volkskommissare hat einen langen Erlaß über Sofortmaßnahmen zur Wiederherstellung der Volkswirtschaft in den „befreiten Gebieten“ herausgegeben. Der Erlaß beschäftigt sich ausschließlich mit dem Wiederaufbau der Landwirtschaft und des Transportwesens. Für einen industriellen Wiederaufbau, so heißt es in dem Erlaß, sei die Zeit noch nicht gekommen. Vorläufig handle es sich ausschließlich darum, „die Bevölkerung vor dem Verhungern zu schützen“.

Der Erlaß der Volkskommissare, erklärt die britische Zeitschrift „Economist“, sei ein Beweis für die geradezu grausame Lage der Sowjets in den von den Deutschen geräumten Gebieten und für die außerordentliche Begrenzung der Hilfsmittel, die ihnen zur Verfügung stünden. Die Sowjets sind nach diesem Erlaß augenblicklich nicht in der Lage, eine auch nur einigermaßen intensive Landwirtschaft aufzunehmen und aufzubauen. Die vielen Einzelheiten des Erlasses, so schreibt die englische Zeitschrift, die ein lebendiges Bild der Gesamtlage geben, machen den Eindruck einer unendlichen Entbehrung, einer Entbehrung, die zurzeit tief unter jeden möglichen Grad der menschlichen Bedürfnisse liegt. So weit das englische Wirtschaftsblatt mit seinen Feststellungen, denen nichts hinzuzufügen ist.

Eine sowjetische Philippika

h.k. Stockholm, 14. Oktober. (Eigenbericht.) In welcher Weise die Bolschewisten heute die Engländer von oben herab behandeln, wie sie sich ihnen gegenüber völlig als Herren der Lage fühlen und die von der englischen Außenpolitik vollzogene Unterwerfung mit Anmaßung und Verachtung quittieren, zeigt eine Betrachtung in dem sowjetischen Agitationsorgan in Schweden „Sowjet-Nytt“. Dort wird den Engländern bescheinigt, sie hätten die Gewohnheit, sich wie eine dressierte Bulldogge mit Hilfe ihrer als überlegen betrachteten Diplomatie in die Hinterbeine von Gegnern oder Partnern zu verbeißen. Stalin ist jedoch hierfür kein geeigneter Partner. Er besitze keine Diplomatie und sei gegen diese ganze „Mandarinensprache“. Für ihn sei alles außer der nackten Sprache der Tatsachen „Dunst und Nebel“. Der Botenwechsel in London und Washington habe an diese „beinahe puritanische Abneigung gegen diplomatischen Lametta“ erinnert. „Stalin will die Waffen sprechen lassen; das ist der Dialekt, den er versteht — wenn die Kanonen sich vernehmen lassen, braucht man weder Dolmetscher noch Gesandte. Die Sprache, die Stalin an der Ostfront führt, will er auch in Westeuropa in Sachen zweite Front: „Die Alliierten wissen, daß die Waagschale ungleich steht.“

Leistungen der deutschen Jäger „fürchterlich“

Churchill sucht nach Prestigeerfolgen — Ein Viertel der Terrorbomber verloren

h.w. Stockholm, 15. Oktober. (Eigenbericht.) Churchill hat zweifellos im Hinblick auf die sehr schweren Verluste der englisch-amerikanischen Luftstreitkräfte bei den letzten Terrorangriffen auf Deutschland überschwangliche Telegramme an die Kommandeure der englischen und der USA-Bomberverbände in England gerichtet. Er drückt darin die Bewunderung des englischen Kriegskabinetts für die „prächtigen Leistungen“ aus. Das Telegramm an den USA-General Devers ist noch um einige Grade pompöser gehalten als das an den englischen Bombermarschall Harris.

Herbeigeführt ist diese Demonstration Churchills unverkennbar durch mehrere Momente. Zunächst soll nach außen, besonders den Sowjets gegenüber, der Eindruck der englisch-amerikanischen Anstrengungen vertieft werden, durch Häufung von Luftoperationen und besonders durch Konzentration auf die Terrorangriffe „Erfolge“ zu erzielen, die bei der Moskauer Konferenz in die Waagschale zugunsten der sonst recht schwächlichen englisch-amerikanischen Bilanz geworfen werden könnten. Ferner aber gilt es, trotz

den verheerenden Wirkungen der deutschen Abwehr die Moral unter den Bomberbesatzungen aufrechtzuerhalten.

Die neuesten schwedischen Telegramme aus London enthalten weitere Eingeständnisse besonders aus dem Munde von USA-Piloten, die gegen Münster eingesetzt waren. Die Leistungen der deutschen Jäger seien fürchterlich gewesen. Der von diesem Angriff nicht zurückgekehrte Sohn des USA-Botschafters Winant war Pilot eines viermotorigen Bombers. Einige seiner Kameraden, die zurückkehren konnten, haben berichtet, daß sie einen Angriff mehrerer deutscher Jäger gegen Winants Maschine beobachteten. Leutnant Winant war erst vier Monate in England.

Auch die schwedische Presse beachtet die großen deutschen Abwehrerfolge im Luftkrieg recht aufmerksam. Berichte ihrer Berliner Vertreter geben die deutsche Feststellung wieder, wonach ein Viertel der in den letzten Tagen eingesetzten englisch-amerikanischen Bomber verlorengegangen ist.

Ein bezeichnendes Intermezzo im Unterhaus

Die Situation im Luftkrieg — Weiter große Sorgen um die hohen Bombenverluste

Berlin, 15. Oktober. Die britisch-amerikanischen Hoffnungen auf eine schnelle Niederwerfung des deutschen Widerstandswillens durch den uneingeschränkten Bombenterror scheinen durch die letzten hohen Abschussverluste unserer tapferen Luftverteidigungskräfte eine gewisse Erschütterung erfahren zu haben.

Ein Mitglied des britischen Unterhauses legte jedenfalls am Dienstag seinem Premierminister Churchill die spürbar besorgte Frage vor, ob „Schritte unternommen worden seien, um unser Bomberkommando und die amerikanische Luftwaffe in den Stand zu versetzen, Deutschland so weiter zu bombardieren, daß seine baldige Niederwerfung bei einem Minimum an eigenen Verlusten“ herbeigeführt werden könnte. Churchill behalt sich mit der lahmenden Antwort, daß „dies die allgemeine Vorstellung zum Ausdruck zu bringen scheint“, und der Fragesteller und das britische Volk waren genau so klug wie vorher.

Dieses an sich nichtssagende Intermezzo im britischen Unterhaus verrät dennoch einiges von der Stimmung unserer Gegner. Aus ihm geht zweifellos hervor — und niemand in Deutschland hätte das anders erwartet —, daß man in London und Washington nach wie vor die Terrorunternehmungen gegen deutsche Wohnstädte für das geeignetste Kampfmittel hält. Aber gleichzeitig drückt doch die Anfrage des englischen Abgeordneten eine unverkennbare Überraschung über die jüngsten schweren Schläge aus, die die britisch-amerikanische Luftwaffe über dem Reichsgebiet einstecken mußte. Auch in gewissen Teilen des englischen und amerikanischen Volkes scheint also die Ansicht entstanden zu sein, daß das ursprünglich in Rechnung gesetzte „Minimum an eigenen Verlusten“ im Luftkrieg angesichts der planmäßigen Verstärkung der deutschen Abwehrwaffen längst überschritten worden ist.

Wenn man sich der Äußerung von höchst offizieller englischer Seite erinnert, daß eine Abschluß-

Sie sollen in seine Höhle kommen

„Er hat gesagt, wir brauchen bloß zu schellen, schell Du!“

„Nein — schell Du!“

(Karikatur: Key/Dehnen-Dienst.)

quote von über 6 Prozent die Bombenangriffe auf die Dauer „unrentabel“ machen könnte, dann wird diese besorgte Auffassung vieler Engländer verständlich, denn gerade in den letzten Tagen hat sich ja das Abschussverhältnis dank der quantitativen Weiterentwicklung unserer Abwehrwaffen ständig auf der Höhe von 10, 15, ja sogar 25 Prozent gehalten.

Aber wir Deutsche sind noch nie in den Fehler verfallen, in entscheidenden Stunden die Zähigkeit und Fähigkeit unserer Gegner zu unterschätzen. Wir sind deshalb darauf vorbereitet, daß die Engländer und Amerikaner mit aller Kraft die weitere Fortsetzung ihres Bombenterrors versuchen werden. Vielleicht bleibt ihnen gar kein anderer Weg, denn sie haben sich ja mit dem Aufbau ihrer Bombenwaffe auf diese unmenschlichen Methoden festgelegt, über die einmal die Nachwelt das Urteil fällen wird und muß. Wir müssen außerdem in Rechnung setzen, daß die unsicheren Faktoren des Luftkrieges — wie Wetter und Nebel — vielleicht auch noch in Zukunft zu gewissen Rückschlägen in unseren Abwehrleistungen führen können. Aber wir sehen den bevorstehenden schweren Auseinandersetzungen dennoch mit ungebrochener Härte und mit nicht zu bezwingender Zuversicht entgegen.

England will keine Kriegsschiffe opfern

Stockholm, 15. Oktober. Auf der Konferenz von Quebec hat sich Churchill der Forderung des Präsidenten Roosevelt beugen müssen, Englands volle Unterstützung für die Kriegführung gegen Japan zuzusagen. In einem Kommentar des Londoner Nachrichtendienstes wird der englische Standpunkt für die Stationierung des Großteils der britischen Seestreitkräfte in den europäischen Gewässern mit der Existenz der deutschen Kriegsschiffe begründet und aus dem hohen Kampfwert der Kriegsschiffe Deutschlands der Schluß gezogen, daß allein die Existenz der deutschen Flotte eine wesentliche Kriegshilfe für Japan ist, weil sie England daran hindert, das Gesamtgewicht seiner Hochseeflotte in den Pazifikraum zu verlagern.

Diese Feststellung umschließt ein wichtiges britisches Moment, nämlich die Entschlossenheit Englands, sich mit seinen Kriegsschiffen nicht für die Kriegführung der Vereinigten Staaten im Pazifik zu opfern.

Mütter gefallener Briten betteln

Genf, 15. Oktober. Nach einem Bericht des „Daily Herald“ haben sich die Mütter gefallener englischer Soldaten zu der „Nationalen Müttervereinigung für Kriegserrenten“ zusammengeschlossen, um ihre Ansprüche auf Kriegshinterbliebenenunterstützung gegen das Pensionsministerium durchzukämpfen. Die Gründerin und Vorsitzende dieser Vereinigung, Amelia Hayes, die ihren einzigen Sohn bei Dieppe verloren hat, äußerte sich über das Programm der Vereinigung: „Warum sollen wir auf den Knien um eine Unterstützung betteln? Das Opfer unserer Söhne ist keine Wohltätigkeitsangelegenheit und wir fordern nur Gerechtigkeit.“

Ein Attentat gegen Giraud

jb. Paris, 15. Oktober. (Eigenbericht.) Rundfunkmeldungen zufolge wurde ein Attentat gegen den französischen Emigrantenchef Giraud in Algier verübt. Die Einzelheiten darüber werden in Algier von den amerikanischen und englischen Zensurbehörden streng geheimgehalten, jedoch wurde bekanntgegeben, das Attentat sei gescheitert. Giraud sei unverletzt. Ebenso wie bei dem Mord an Darlan wird vorläufig nichts über die Täter und ihre Hintergründe geäußert. Wahrscheinlich ist jedoch, daß auch in diesem Fall die Urheber nicht in französischen Kreisen zu suchen sind, sondern in anglo-amerikanischen und sowjetischen. Seitdem die Anglo-Amerikaner den Emigrantenchef de Gaulle an die erste Stelle gerückt haben, ist Giraud überflüssig geworden und deshalb sollte er verschwinden.

Hauptmann Ralls 218. Luftsieg

Berlin, 15. Oktober. Hauptmann Rall, * neben Hauptmann Nowotny der erfolgreichste deutsche Jagdflieger und Träger des Eichenlaubes mit Schwertern, schoß am 10. Oktober im Nahkampf mit sowjetischen Fliegern nacheinander fünf feindliche Flugzeuge ab und errang damit seinen 218. Luftsieg.

1500. Feindflug des Hauptmanns Rudel

Berlin, 15. Oktober. Eichenlaubträger Hauptmann Hans-Ulrich Rudel, Gruppenkommandeur in einem Sturzkampfgeschwader, flog am 9. Oktober an der Ostfront seinen 1500. Einsatz gegen den Feind. Hauptmann Rudel ist der erste deutsche Flieger, der diese hohe Zahl von Feindflügen erreicht hat.

Zwei Jahre Kabinett Tojo

Tokio, 15. Oktober. Am 18. Oktober blickt das Kabinett Tojo auf eine zweijährige Amtsführung zurück. Aus diesem Anlaß würdigt die Zeitung „Mainitschi Schimbun“ in einem Leitartikel am Montag die Leistungen der Regierung.

Nach dem Rücktritt Konoyes hat, so schreibt das Blatt, ganz Japan große Erwartungen auf Tojo gesetzt, der diese während der letzten zwei Jahre bestens erfüllt hat. Seit der Regierung Saito hat jede japanische Regierung nur ein kurzes Leben gehabt. Auf allen Gebieten des japanischen Lebens gab es Unbeständigkeiten und Wandlungen. Drei Stadien des Kabinetts Tojo kann man unterscheiden: 1. die kurze Vorkriegsperiode, die bereits 50 Tage nach Tojos Amtübernahme endet, 2. die Zeit des nationalen Zusammenschlusses für die Kriegsaufgaben und 3. die Stärkung der Heimatfront in der Kampfkraft.

Mit seiner oft ausgesprochenen Überzeugung, daß der Mensch im Mittelpunkt der Dinge stehe, so schreibt „Mainitschi Schimbun“ weiter, hat Tojo seine schwierigen Aufgaben bewältigt. Für ihn gibt es keine Politik ohne das Volk.

Wiens Bewährung in der Türkenflut / Die Stadt der Lieder „als Bollwerk des Abendlandes“

Schwere, opfervolle Zeiten, die Haltung und Einsatz aller mit Erfolg durchgestanden hat, bleiben in der Erinnerung unverrückbar stehen. Sie sind der Stolz eines Geschlechts, das sich den Anhen in gleicher Schicksalsprüfung verbunden fühlt. Es war vor 260 Jahren ...

Wien stand im Jahre 1683 im Zeichen der zweiten Türkenbelagerung Wiens. Damals hat sich die Stadt den Ruhm erworben, das Bollwerk des Abendlandes zu sein, ein Bollwerk, auf das sich Deutschland in Zeiten der Not verlassen kann. Unvorstellbares haben in jenen Schreckenswochen die Bürger Wiens erduldet, aber ihr unerschütterlicher Mut und die Zähigkeit des Ausharrens ließen sie den Tag der Befreiung erleben, der ihnen am 12. September den Lohn für ihre Opfer und Leiden brachte.

Eine ungeheure Übermacht

Mit 180.000 Mann war das türkische Heer angedrückt, um Wien von allen Seiten einzuschließen und zu belagern. Dieser wohl ausgerüsteten Armee hatte die Stadt lediglich 11.000 Soldaten und 5000 bewaffnete Bürger entgegenzusetzen, während 60.000 Nichtkombattanten, nämlich waffenuntaugliche Zivilisten, Frauen und Kinder die Widerstandskraft der Stadt belasteten. Zudem befand sich Wien, ehe die Belagerung anhub, in einem sehr mangelhaften Verteidigungszustand. Graf Starhemberg, der Festungs- und Stadtkommandant, klagte in einem Brief an den Kaiser über den Mangel an allen Requiraten und war auch über die Konstellation unter dem Volke nicht erbaud, gelobte aber dennoch, die Stadt bis zu seinem letzten Blutstropfen zu verteidigen.

Die Konstellation, von der Starhemberg spricht, war nur zu begrifflich. Der kaiserliche Hof und die Adelsfamilien hatten angesichts der drohenden Gefahr Wien verlassen und sich in Sicherheit gebracht, was selbstverständlich einen schlechten Eindruck machte und auch die ängstlichen Elemente unter der Bürgerschaft zu einer überstürzten Flucht veranlaßte. Dafür jedoch wurden die Zurückgebliebenen von einem so fanatischen Willen durchglüht, die geliebte Stadt nicht in die Hände der Türken fallen zu lassen.

Schwere Opfer, harte Disziplin

Als sich am 13. Juli die ersten türkischen Truppen im Weichbild der Stadt zeigten, entschloß sich Starhemberg dazu, die Vorstädte niederzubrennen. Es war eine furchtbare Maßnahme, aber sie benahm den Belagern die Möglichkeit, sich in den Vorstädten festzusetzen und sie als günstige Stellungen für die Belagerung und die Sturmangriffe zu benutzen. Den Wienern schnürte sie das Herz zusammen, als sie von den Stadtmauern mit ansehen mußten, wie ringsum die Flammen aufschlugen und binnen weniger Stunden Häuser und Paläste, Kirchen und Klöster, das Hab und Gut zahlloser Menschen, Bibliotheken und Kunstschätze in Schutt und Asche verwandelten, aber die Wiener begriffen, daß es sein mußte, so wie sie es begriffen, daß nur Mut und Zähigkeit des Ausharrens die Stadt retten konnten.

Starhemberg hielt mit rücksichtsloser Strenge Disziplin und Manneszucht aufrecht. Grimmige Strafen standen auf jedes Abweichen von der befohlenen Linie. Bürgern, die sich dem Waffendienst zu entziehen suchten, wurde das Aufhängen unter den eigenen Fenstern angedroht. Knaben im Alter von zehn, zwölf und fünfzehn Jahren, die sich von den Türken zu Kundschafterdiensten mißbrauchen ließen, wurden enthauptet. Immer klingender wurde der Hunger in der eingeschlossenen Stadt, immer ärger wüteten Krankheiten, namentlich die Ruhr. Dennoch blieben die Wiener hart, und Starhemberg konnte die

wiederholten Aufforderungen des türkischen Befehlshabers Kara Mustapha Pascha zur Kapitulation mit Verachtung zurückweisen. Er wußte, daß seine Wiener, sonst so leichtgläubig, die Prüfung bestehen und wirklich bis zum letzten Blutstropfen die Stadt verteidigen würden.

Triumph des Willens

So konnte, unter namenlosen Leiden und Entbehrungen allerdings, in unermüdlichen und blutigen Kämpfen auf den Wällen, der Tag abgewartet werden, der das aus Soldaten aller deutschen Stämme zusammengesetzte Entsatzheer an Wien heranbrachte. Mit Recht kann daher Friedrich Walter in seiner »Ge-

Entdecker Zufall / Das Geld liegt auf der Straße. Von Friedrich Gerschlöcher

1842 traf der Chirurg Montgomery bei einem Spaziergang in der Nähe von Singapore auf einen Holzfäller, der mit einer Axt arbeitete, die einen ganz eigentümlichen Stiel besaß. Montgomery untersuchte diesen Axtstiel und entdeckte in dessen Zusammensetzung das Guttapercha, das 1844 als »Guttania« erstmalig in Antwerpen auf europäischem Boden gesehen wurde. — 1845 wurden einem Chemiker in Kalkutta aus dem Inneren Ostindiens einige Gegenstände zugesandt, deren faserige Verpackung die Aufmerksamkeit eines ihm befreundeten Seilers erregte. Dieser Faserstoff entpuppte sich als die später in großen Mengen nach Europa importierte Jute, die als außerordentlich nutzbarer Stoff allgemein bekannt geworden ist.

Beim Erforschen einer Salzquelle wurden die pennsylvanischen Petroleumlager entdeckt. — Die Auffindung der Kupfererze von Wallaroo (Australien) ist einer Beutelmäuse zu danken, die beim Bau ihrer Höhle ein grünes Steinchen aufscharrte, das einem Schiefer auffiel und von ihm zur Prüfung weitergegeben wurde.

Ein Bürstenfabrikant in Marseille ging eines Tages am Kai spazieren und stieß mit dem Fuße an Klumpen von Pflanzenfasern, die Schutzgürtel für ein brasilianisches Schiff gegen die Reibung an den Kaimauern gebildet hatten. Er nahm die Klumpen mit und benutzte versuchsweise die Fasern zur Herstellung von Bürsten. Diese erwiesen sich als die zu Borsten und dergleichen außerordentlich geeigneten Blattstiefelfasern der Pissavapalme.

Um 1850 sah ein Techniker in einer kleinen Kirche Kaliforniens Malereien von schöner roter Farbe, nach deren Ursprung er sich erkundigte. Es war Zinnober, und dessen Herkunftsort Neu-Almaden mit seinen Quecksilbererzen, ein Bergwerk, das bald eine jährliche Ausbeute von 750.000 kg reines Quecksilber lieferte.

In der ehemaligen Transvaal-Republik spielten im Jahre 1887 Kinder mit einem glänzenden Stein, der einem zufällig vorübergehenden Farmer in die Augen stach. Der Farmer ließ sich den Stein von den Knaben schenken. Dr. Anderson in Kapstadt erkannte in dem geschenkten Stein einen Diamanten und dieser wurde noch im selben Jahre auf der Pariser Ausstellung auf 18.000 Mark geschätzt. Damit waren die südafrikanischen Diamantenfelder, die seither für unzählige Millionen Mark Diamanten geliefert haben, entdeckt.

Auch bei uns im Lande selbst finden wir unzählige Beispiele, wo Vermögen auf der Straße gefunden wurden. Als in den achtziger Jahren des vergangenen Jahrhunderts in Wien die Gasbeleuchtung durchgeführt wurde, warf die Gemeindeverwaltung die verschlackten Kohlenreste wagenweise auf die Ablagerungstätten der Stadt. Bald darauf suchten in strengen Wintern arme Leute auf diesen Stätten

schichte Wiens sagen: »Daß es gelang, diese vielfach verstörten und verängstigten Menschen immer wieder aufzurichten und in dem festen Glauben an den endlichen Sieg zu einer unerschütterlichen Gemeinschaft zusammenzuschließen, in ihnen die Hoffnung auf glückliche Rettung auch in den schwersten Augenblicken der Belagerung nicht erlöschen zu lassen und solcherart ein Letztes an erbitterter Entschlossenheit und schier verzweifelter Mut aus ihnen herauszuholen, das zeigt, wie stark die Kräfte dieses Wiener Bodens sind und wie die in ihm wurzelnden Menschen jedesmal in der Stunde der Bewährung über sich hinauswachsen.«

Daran hat sich nichts geändert. Noch immer gilt es, daß der unbeugsame Wille eines Volkes über Not und Tod triumphiert, so wie es das Beispiel der Wiener im Türkenjahr 1683 lehrt.

nach Abfällen von noch brauchbarem Heizmaterial. Ein findiger Kopf kam auf den Gedanken, die fortgeworfene Schlacke selbst zu Heizzwecken zu verwenden und der Koks war damit bekannt geworden.

In ähnlicher Weise entdeckte man auch das Asbest und viele andere wichtige Stoffe. Der Chemiker, der Zucker in den Rüben auffand, wurde reich und berühmt durch seine Erfindung.

Unserer heutigen Zeit blieb es vorbehalten, aus Holz- und Glasfäden schöne und haltbare Gewebe herzustellen und wer weiß welche bahnbrechenden Erfindungen wir noch auf diesem Gebiete zu verzeichnen haben werden.

Wußten Sie schon ...

... daß das Urtierchen, das sich durch Zweiteilung vermehrt und fortpflanzt, praktisch unsterblich ist?

... daß im Jahre 1886 in Magdeburg die erste deutsche Sacharinfabrik gegründet wurde?

... daß von den 13 Millionen deutscher Soldaten, die im ersten Weltkrieg unter den Waffen standen, 4,5 Millionen, also etwa ein Drittel, mit dem Eisernen Kreuz zweiter Klasse ausgezeichnet wurden?

... daß das ungarische Forstgesetz eine bestimmte Schonzeit für eßbare Schnecken vorsieht und gewisse im Aussterben begriffene Arten sogar unter Naturschutz gestellt hat?

... daß das Unkraut uns jährlich um einen Ertrag von 3 bis 4 Millionen Tonnen Getreide bringt?

... daß manche »Wetterföhler« vor jedem Gewitter einen ausgeprägten Metallgeschmack auf der Zunge verspüren?

... daß die originellen Fruchtköpfe des Alpenwindröschens im Volksmund »grantige Jäger« genannt werden?

... daß es die meisten Museen, gemessen an der Einwohnerzahl, in Deutschland zu Freiburg i. Br. gibt?

... daß nach neuesten Forschungserkenntnissen neben der Zusammensetzung der Nahrung das Klima einen entscheidenden Einfluß auf das Gedeihen der holzerstörenden Insekten hat?

... daß im toten Menschen- oder Tierkörper auch ohne Mitwirkung von Bakterien ein rascher Abbau der Gewebe durch Fermente erfolgt? Es müssen also im lebenden Organismus Kräfte vorhanden sein, nämlich die Hormone und Vitamine, welche die zersetzende Tätigkeit der Fermente hemmen.

... daß verschiedene Anzeichen darauf hindeuten, daß die Kiefer an der polaren Baumgrenze in Lappland einer Verbreitung entgegengeht, wie sie bisher nur in der Nachseizeit zu verzeichnen war?

Das sagt er. Und nach diesem Wort schweigt er nochmal, als sucht er einen Vergleich und findet ihn nicht. Und er schweigt immer noch und blickt irgendwohin. Und die Hände liegen auf den Knien ganz ruhig, ohne Bewegungen in sich. Ganz lange schweigt er. Und der Neue ist nähergerückt und lauscht. Dann sagt der Alte doch etwas: »Ja, — so wars!« — Das sagt er noch und mehr nicht.

Und der Neue nickt, weil er es verstanden hat. Und er nickt wieder, daß der andere auch weiß um das Verstehen untereinander.

Auch das wird er einmal mit heimbringen diese Sprache. Und es wird so sein, daß wir bald alle diese Sprache verstehen. So gut ist sie, daß jeder wohl tut, sie zu lernen.

Von Friedrich Horstmann

tige Gesicht einer alten Frau sieht es aus, deren Sorgen und Leiden eines langen Lebens sich in das Gesicht eingemeißelt haben. Die Sonne saugt die letzte Kraft aus ihm und bald zerfällt es ganz. Nur feine Rippchen bleiben übrig, die wie die Adern auf einer Hand hervortreten, bis auch sie bersten und zerbrechen.

Kleines, verfallenes Blatt, du sprießt, lebstest und verwelkstest wie der Baum, dessen Gezweig du schmücktest, oder wie jenes junge Mädchen der kleinen Plastik, das dem Künstler Modell gestanden hat, geboren wurde, lebte und starb. Und doch wird es immer wieder Bäume und Blätter und Menschen geben, so lange es Gott gefällt. Hast auch du eine Seele, mit der du in die Ewigkeit eingestehst? Du lebstest ja und bist von Gott geschaffen. Gewiß, du hast eine Seele, kleines braunes Blatt, mit der du die Menschen glücklich gemacht hast, als du in sattem Grün standest und beitrugst zum sommerkühlen Schatten spendetest und den Lieben-

Unser SCHATZKÄSTLEIN

ROBERT SCHUMANN:

Musikalische Haus- und Lebensregeln

Die Bildung des Gehörs ist das Wichtigste. Bemühe dich frühzeitig, Tonart und Ton zu erkennen. Die Glocke, die Fensterscheibe, der Kuckuck — forsche nach, welche Töne sie angeben.

Klimpere nie! Spiele immer frisch zu, und nie ein Stück halb.

Hast du dein musikalisches Tagewerk getan und fühlst dich ermüdet, so strenge dich nicht zu weiterer Arbeit an. Besser rasten, als ohne Luft und Frische arbeiten.

Spiele, wenn du älter wirst, nichts Modisches. Die Zeit ist kostbar. Man müßte hundert Menschenleben haben, wenn man nur alles Gute, was da ist, kennen lernen wollte.

Mit Süßigkeiten, Back- und Zuckerwerk zieht man keine Kinder zu gesunden Menschen. Wie die leibliche, so muß die geistige Kost einfach und kräftig sein. Die Meister haben hinlänglich für letztere gesorgt; haltet euch an diese.

Schlechte Kompositionen mußt du nicht verbreiten, im Gegenteil sie mit aller Kraft unterdrücken helfen.

Du sollst schlechte Kompositionen weder spielen, noch, wenn du nicht dazu gezwungen bist, sie anhören.

Such' es nie in der Fertigkeit, der sogenannten Bravour. Suche mit einer Komposition den Eindruck hervorzubringen, den der Komponist im Sinne hatte; mehr soll man nicht; was darüber ist, ist Zerrbild.

Alles Modische wird wieder unmodisch, und treibst du's bis in das Alter, so wirst du ein Geck, den niemand achtet.

Suche unter deinen Kameraden die auf, die mehr als du wissen.

Von deinen musikalischen Studien erhole dich fleißig durch Dichterlektüre. Ergebe auch nicht alles.

Hinter den Bergen wohnen auch Leute. Sei bescheiden! Du hast noch nichts erfunden und gedacht, was nicht andere vor dir schon gedacht und erfunden. Und hättest du's, so betrachte es als ein Geschenk von oben, was du mit anderen zu teilen hast.

Sieh mal, Kamerad - - - / Von Werner G. Saffrian

Das ist es vor allem, was sie einmal mitbringen von draußen, wenn sie heimkommen, daß sie wissen um den Wert aller Dinge und um den Wert eines Händedrucks und um den Wert eines Wortes. Auch dieses, daß sie den täglichen Tag unterscheiden von dem Sonntag, und daß sie andere Augen haben und andere Maße für alles. Und sie werden ein gut Stück Vorteil haben von allem, was sie mitbringen, das heißt: sie sind fester als andere.

Aber das wird erst sein, wenn sie daheim sind, denn es will viel gelernt sein vorher. Doch werden sie es einmal immer mit sich führen, dieses neue Wissen; anders als sein Schüler das Erlernte der Schulzeit; anders auch als ein Geselle die Kenntnisse aus den Lehrjahren, aber es bleibt doch an ihnen. Es wird so sein, daß der Alltag immer die Stimmung behält und die Farben der neuen Werte, und die Sonntage gar wollen neu erlebt werden von jedem, weil es bislang keine gab in diesem Sinne. So wird es kommen.

Und die wir meinen, die Soldaten, werden es sein, die jede Stunde prägen und jede in die Stelle rücken, die ihr gebührt im Tag. Und eine Sprache werden sie sprechen, wie sie in den neuen Tag paßt, und es werden in der neuen Sprache wohl mehr Worte geschwiegen als geredet.

Noch sind sie draußen, die wir meinen; die ersten schon tausend Tage und tausend Nächte und länger, und die letzten reißen sich noch los aus den Armen der Mütter. So war es, immer wechselnd und immer gleich. Und wenn die Neuen hinauskommen in die Reihen der Alten, stehen sie vielleicht zuerst und schauen und schauen, wie alles so neu ist für sie. Und wenn der erste Angriff ist oder das erste Feuer oder der erste Besturm, dann blicken sie vertrauensvoll auf die Alten, die in allem Bescheid wissen. Und sie tun es ihnen gleich, jeden Griff und

Von Werner G. Saffrian

jedes Bewegens, weil alles gut gelernt ist in der Zeit vorher. Und keiner denkt, daß der Alte ein Fremder ist und daß der geprüft sein will, dem einer das Vertrauen schenkt. Das denkt keiner. Und nachher in einem kurzen Verschnauf geht der Neue hin zu dem Alten. Zuerst sagt er nichts und schaut ihm nur zu, wie er dasitzt und einen Brief liest. Und dann: Du bist lange draußen, Kamerad. — Wie war das alles?

Der Alte sieht ihn an und in das junge Gesicht. Er überlegt lange, was da zu antworten ist, aber dann faltet er den Brief zusammen und birgt ihn in der Brusttasche. Und dann holt er tief Atem wie zu einer langen Rede: »Sieh mal Kamerad —

Kleines Blatt im Herbst / Von Friedrich Horstmann

Ein kühler Herbstwind streichelt spielerisch die Wipfel der Eichen und Buchen und läßt das Geäst leise erzittern. Für die welkenden Blätter ist das der Hauch des Todes, der sie wie ein verführerischer Liebhaber kosend umstreicht, um ihnen um so schneller das schon halb erloschene Leben gänzlich nehmen zu können. Hin und wieder befreit sich ein Blatt von dem Gezweig, um, nur für einen Augenblick glücklich, allein durchs Leben tanzen zu dürfen. Eigenwillig wiegt und schwebt es in der Luft. Doch die lockende Freiheit hat sich ins Gegenteil verkehrt. Es wird ihm klar, daß es sich selbst nicht leben kann. Willenlos dem Winde preisgegeben, sucht es alsbald einen stillen Platz, pendelt suchend hin und her, ohne selbst seine Richtung bestimmen zu können, und ist froh, das geöffnete Fenster meines Zimmers zu finden. Ermüdet legt es sich auf den Tisch zu Füßen einer kleinen zierlichen Mädchenplastik aus Porzellan.

Einige Tage erfreue ich mich an der Schönheit dieses herbstlichen Blattes. Wie das fal-

den ein heimliches Plätzchen bewahrt, eine Seele, mit der du jetzt zu mir sprichst, daß mein Herz tromm und still wird. Du bist jetzt tot, liebes kleines Blatt, und deine Seele ist bei dem, der dich und mich und alles, was da lebt, geschaffen hat, erblühen läßt und wieder zu sich nimmt in den Schoß der Ewigkeit.

Humor und Kurzweil

Das Radio

Bobby kaufte ein Radio. Der Verkäufer fragte: »Mittelwelle? Langwelle?«

Bobby sagte: »Nein, nur Kurzwellen! Das Zimmer ist sehr klein!«

»Der« Räuber

Man gab in Rostock Schillers Räuber. Minna ging hinein. Minna kam heim.

»Wie haben Ihnen denn die Räuber gefallen, Minna?«

»Herrlich! Besonders der eine!«

Kindermund

Der kleine Hans beschneuppte den Onkel von oben bis unten. — »Du riechst doch gar nicht schlecht, Onkel!«

»Wirklich?«

»Ja. Warum hat dann Papa gestern gesagt, daß dich kein Mensch riechen kann?«

Das ist was anders

»Es ist schrecklich, meine Frau hat die leidige Angewohnheit, immer erst nach zwei Uhr zu Bett zu gehen.«

»Ja, was macht sie denn die ganze Nacht über?«

»Das ist es ja eben, sie wartet auf mich.«

Das kommt davon

Der kleine Malte fiel die Treppe herunter. Entsetzt rief die Mutter: »Was machst du nur?«

Ärgerlich entgegnete Malte: »Ja, das kommt davon, daß man mir verbietet.«

Tako se je končala Jugoslavija

Spisal Danilo Gregorić Copyright 1943 by Wilhelm Goldmann Verlag in Leipzig 7

»Ničesar ne bom prekalal«, je odgovoril ta ravno tako glasno. »Ti si ukradel gozdove«. Na enkrat se je zgodilo nekaj nedoumljivega, nekaj strašnega. V Račićevi roki se je prikazala velika pištola, namerjena na Bernarja.

Krik iz mnogih grl je pretresel dvorano. Nekateri so bili skočili kvišku in hoteli planiti na Račića. Račić, sedeč neposredno pod odrom, se je bil napol vzravnaval in mežikal skozi svoje naočnike navzgor, da bi lahko bolje videl dogodke. Pavle Račić je že bil napravil en korak proti Račiću.

Toda prepozno. Strel se je sprožil. Reško je odjeknil pok in proti navalečim se je Račić obrnil sedaj svojo pištolo. Po načinu starih četnikov jo je bil naslonil na levi podlakot, da bi lahko sigurneje meril. Se en strel in še eden, in še eden. Pavle Račić se je bil zgrudil neposredno pred Račićem. Z visoko dvignjenimi rokami se je zgrudil na njegova smrtno zadet Juro Basariček, eden izmed najodličnejših članov Račićeve stranke. Stje-

žarometa in naglo zginil skozi odprt portal konaka.

Francoz si je počasi in previdno odpel plašč in potegnil svojo cigaretno dozo.

»Kadiva za izpremembo! Čas mineva tako počasi.«

»Menda le ni vse tako dobro pripravljeno, kakor je bilo videti v teku dneva. Posvetovanja trajajo zelo dolgo«, sem odvrnil.

Svetloba vžigalice je za trenutek osvetlila gladki rožnati obraz mojega tovariša.

»Vrag vedi«, je rekel, medtem ko je dvakrat globoko potegnil cigareto. »Če je vse to dobro premišljeno, kar napravljajo. Bojim se, da se ne bo dobro končalo. V francoski zgodovini smo imeli zglede, da so bile na porušeni razvalinah parlamenta zgrajene avtorske vlade, toda končalo se to nikdar ni dobro.«

»Tokrat pa ni nobenega drugega izhoda«, sem si dovolil ugovarjati svojemu slavnemu tovarišu. »Ali bi se pa moglo napraviti kaj drugega? Dokler je Račić še ležal v bolnišnici in s svoje bolniške postelje proklamiral geslo »Kralj in narod«, bi se morda še kaj urenilo. Toda danes, po njegovi smrti, ko so se izrekla vsa politična in nepolitična, prosvetna in socialna društva in naprave v Zagrebu, celo pevska društva, proti vsaki zvezi z Belgradom in proti vsakemu kontaktu, vendar ni nobenega drugega izhoda.«

»Ali ne mislite morda — pri slabem svitu najinih cigaret se mi je zdelo, kakor, da opazam porogljiv smehljaj svojega soseda, — da neki krog morda celo želi to težavni položaj. Ali vam ni prišlo na um, da kralj morda z veseljem gleda, kako se razbije politično življenje države z njenimi strankami in da hoče potem sam od sebe to parlamentarno zgradnjo Jugoslavije dovesti ad absurdum.«

Take opazke smo bili že slišali. Prihajale so zlasti iz Zagreba, pa tudi od tistih, ki so v zvezi s slabim desetletnim skušnjam se vedno slepo verovali v prednosti in nezmotljivost parlamentarizma ter nezbežno potrebo parlamentarnega ključa, ki bi mogel edini rešiti vse probleme.

»Ne vem, morda je v teh govoricah tudi nekaj resnice, toda bilo bi zelo smelo in brezpogojno tudi zelo hrabro, igrati tako igro in le opravičeno bi bilo, če bi se potem v resnici odpravilo vse, kar se je v teh desetih letih pokazalo izrodov.«

»Pribečičev meni, da je še mogoče rešiti narodno krizo potom parlamenta«, je menil Francoz. »On je to tudi predlagal kralju, ravno tako kot dr. Maček, ki sedaj poskuša, nadomestiti Račića. Zahtevala sta od kralja volitve, popolnoma proste volitve brez vsakega vmešavanja državne oblasti. To sta mi pripovedovala oba, preden sta včeraj odpotovala. In bila sta tudi zelo nevoljna zaradi tega, ker je kralj osorno odbil njun predlog.«

»Saj je bilo znano tudi najširši javnosti, da iščejo sedaj neparlamentarni izhod, kakor hitro je bilo objavljeno, da so brez uspeha izčrpali vse možnosti za parlamentarno rešitev sedanjih krize.«

»Meni se zdi, da to vendar ni slučaj. Položaj države je danes tak, da lahko samo energični ukrepi preprečijo meščansko vojno in razpad. Barikade v Zagrebu dne 1. decembra, poulični boji, črna zastava v hrvatskih mestih — vse to pomeni, da bi volitve povzročile le še težje in ostrejša spopade. Te volitve bi se vršile samo pod geslom onih »tam preko« proti Srbom iz Srbije. Lahko si predstavljate, kaj bi iz tega nastalo.«

Francoz je molčal, pokadila sva cigareti. Z rokami v žepih sva si ogledovala temno fasado nasproti, za katero so se sedaj storili odločilni in usodni sklepi, od katerih naj bi bil odvisen bodoči obstoj države. Skozi težke zastore ni prodrl noben žarek svetlobe v noč.

Se en tovariš je pristopil k nama. »Ravnokar slišim, da prevzame vlado Petar Živković, ne Hadžić.«

»Brez dvoma gre za enega izmed teh dveh«, je rekel Francoz. »Pribečičev mi je to sporočil, on je to zvedel od kralja. Gotovo je Živković, že zaradi zvez z radikalno stranko. Saj veste, »Crna roka«, »Bela roka« itd.«

Tovariš je tekel naprej, bržkone k telefonu v bližini nahajajočega se zunanega ministerstva.

»Petar Živković«, je mrmral moj visoki vis, »to je vendar tisti, ki je l. 1903. kot službo vršeči častnik odprl vrata morilec Aleksandra Obrenovića. Čudna kariera. Od malega zaročnika do dvornega generala, do poveljnika garde, do zaupnika kralja in naposled do načelnika vladne diktature.«

Nekaj trenutkov sva molčala. Naposled je govoril zopet Francoz predse, kakor bi govoril sam s seboj.

»Čudni ste vi balkanski narodi! Toliko ne-

izrabljene, prvobitne in samonikle sile je v vas in tako zelo vas imajo v oblasti vaše majhne strankarske kombinacije in vaš notranji šovinizem. Kako ste si to predstavljali, da hočete tvoriti državo s štiridesetimi strankami, ki se naj razdele na 13 milijonov ljudi! Ze ustavotvorno skupščino ste zbrali iz teh strank; tako se države ne dela. Imeli ste dve možnosti: ali da kakšna močna osebnost brezobzirno, z veliko politično energijo in z veliko razuma, z zadostno avtoriteto, zbrise vse notranje račune in vse nesporazume med vašimi različnimi narodi in plemen, ali pa če že niste imeli takega moža, pa ne bi bili smeli skleniti prve ustave, ne da bi pri njej sodelovala najmočnejša hrvatska skupina, ki je hkrati zastopala najširše hrvatske množice.«

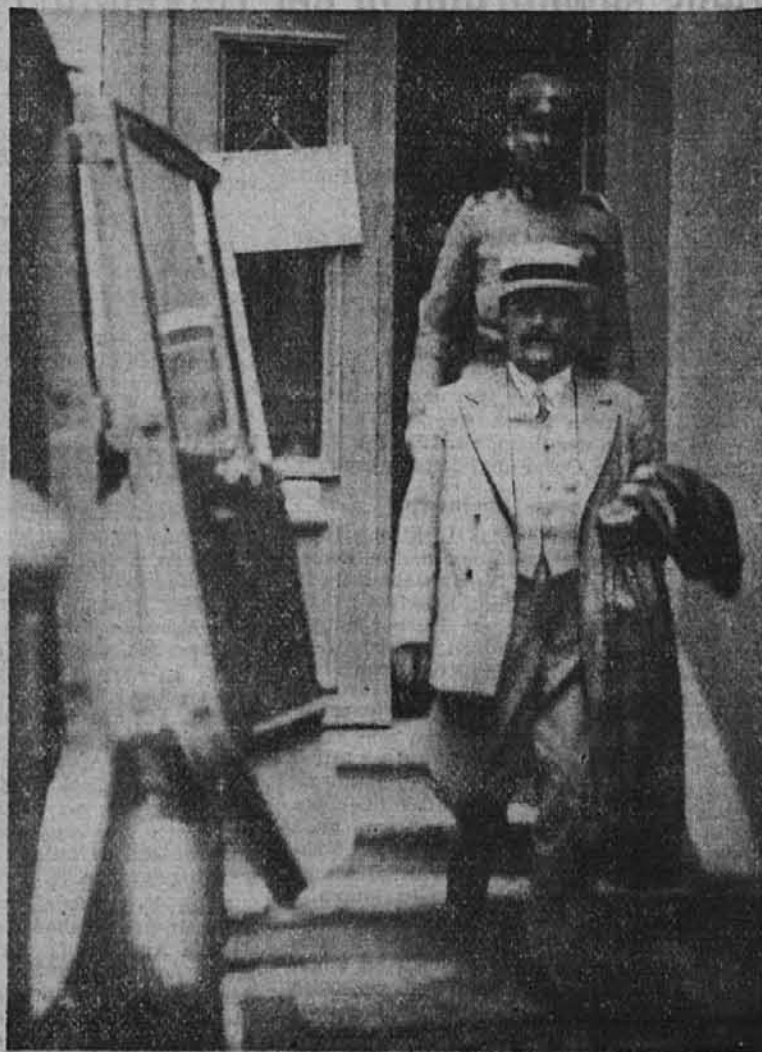
Se dva novinarja sta vstopila v našo vežo, en Nemec in en Srb.

»Samo to bi rad vedel, iz katerega rezervarja bodo sedaj izveliki hrvatske zastopnike za to vlado, ki jo tukaj kuhajo«, je menil Nemec.

Francoz je pokajiljeval.

»Mislim, da je to že precej jasno. Če ni nobenih političnih strank, ki bi se lahko pokazale, potem bodo to pač prostozidarske lože. V tej državi pač že od leta 1918. ni bilo nobene vlade, katerih najvplivnejši člani ne bi bili prišli iz vrst prostozidarjev, kakor pač tudi pri drugih balkanskih državah.«

»Že prave«, je rekel Nemec. »Ti balkanski narodi, ki se imajo za svoje neodvisne države večinoma zahvaliti svetovni vojni in njenim posledicam spadajo vsi v vašo politično

Dvojni umor v skupščini.

Prijeti morilec, Črnogorec Račić, je odveden po zaslišanju pri preiskovalnem sodniku v zapor. (O poteku burne skupščinske seje poročamo v današnjem nadaljevanju.)

Bilder: Scherl (3)

kakšnim programom stopa pred narod, s kakšnimi cilji operira. Vsekakor so najvplivnejši člani ložni bratje, torej so podrejeni politiki Pariza.«

»Dragi tovariš, tega vendar ne moremo dovoliti«, je rekel Francoz, »da bi Nemčija v teh državah zopet pridobila svoj gospodarski in politični vpliv. In za nas je najbolj preprosta stvar, če preko lože in z rdečimi trakovci častne legije pridobimo za nas tukajšnje najvažnejše može. Zato tudi sedaj lahko z največjo mirnostjo opazujemo spremembe, ki jih bo ravno ta noč zopet prinesla. Tisk naše leve bo seveda napadel avtokrata Aleksandra in njegovega generala, toda zunanje politična smer države se ne bo spremenila. Tu ne pomaga noben vpliv, tu je brezuspešen vsak poskus. Sicer pa, vi Nemci vendar niste nobena privlačnost za te balkanske narode, ki potrebujete na eni strani zaščite pred ruskim boljševizmom, na drugi strani pa pomoči proti Italiji. Nemčija jim ne more dati ne tega ne onega.«

Počasi sem šel do vrat konaka. Posvetovanja so bila zaključena; črni avtomobili s pokritimi okni so pričeli odhajati.

In prihodnjega dne je mogel narod Srbov, Hrvatov in Slovencev brati v posebnih izdajah, na velikih lepakih, ki so bili povsod razobešeni, proklamacijo svojega kralja:

»Napočila je ura, v kateri ne sme biti nobenih posredovalcev med narodom in kraljem. Zalostni spor in dogodki v skupščini so omajali v narodu vero v koristnost te naprave. Na mesto da bi parlamentarizem okrepil duh državne in narodne edinosti, je v svoji sedanjih obliki začel povzročati duševni razkroj in propast narodnega telesa. Vrhovni cilj moje vlade je, da ohrani narodno ednost in državno integriteto, in to mora biti tudi najvišji zakon za mene in vsakogar. Moramo si iskati novih metod dela in nastopiti nova pota. Zato sem se odločil in sklenem s tem, da preneha obstojati ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 28. junija 1921. Narodno zastopništvo je razpuščeno.«

(Dalej prihodnjič.)

Skupno s Stjepanom Radićem v skupščini umorjeni Pavle Račić.

domeno. In politike teh narodov obvladate vi v svojem Velikem Orientu.«

Francoz se je na kratko zasmeljal. Bil je to zabaven smeh. »Vendar bolje na tak način kakor po ovinkih.«

Nemec se je razgrel.

»Seveda, to je za vas preprosteje. Vas to nič ne briga, katere stranka je na vlad, s

Morilec Lorenz Peterlin

Dvojni umor v Domschalah

V poznih večernih urah dne 9. 10. 1943. je bila umorjena zakonska dvojica Karl in Katharina Medwedschek v njunem stanovanju v Domschalah, Türkenschanze št. 35 z noževimi vbodljaji po v isti hiši stanujočem bivšem tovarniškem delavcu Lorenzu Peterlinu, kateri je po dejanju zbežal. Storilec si je pri dejanju oškropil svojo obleko s krvjo, odnosno je najbrže zadobil poškodbo na roki.

Storilec je nosil pri izvršitvi dejanja temnosiv suknjo, svetlosive dolge hlače, temnosiv klobuk in rjave nizke čevlje. Visok je 1.65 m, čokat, na gladko obrat in je imel na kratko ostrizene črne lase. Prebivalstvo se naproša, da sporoči uporabljiva in koristna poročila, ki bi vedla do prijete storilca, najbližjemu policijskemu uradu.

Storilec do sedaj še ni bil prijat. Koristna sporočila je javiti na Kommandeur der Sicherheitspolizei und des SD in Veldes, Abteilung V. (Kripo) telefonska številka 204 ali najbližjemu policijskemu uradu.

Stjepan Radić se razgovarja s časnikarji.

Krvoprelitje v belgradskem parlamentu je močno razburilo vso Hrvatsko. Prišlo je posebno v Zagrebu do krvavih izgrediv med demonstrirajočimi dijaki in policijo.

pan Radić, ki so mu buleče oči brez razumevanja debelo gledale, je stiskal obe roki k ranjenemu telesu.

In v splošnem vrtincu, v direndaju rjovečih, zbeganih narodnih zastopnikov, ki so gestikulirali ne vedoč si pomoči, je bil Račić zginil za ministrskimi klopmi skozi stranska vrata. Popoldne se je sam javil pri notranjem ministru Korošcu in bil zaprt.

Kazenska razprava proti Račiću ni pojasnjevala vprašanja, ali je šlo za izraziti komplot morilcev ali ne. Razpravljalo je sodišče v Srbiji in obsodilo Račića. Komplicov niso mogli ugotoviti. Da je Račić ravnal popolnoma naklepno, je zelo verjetno. Čakal je samo trenutka, v katerem bi lahko izvršil svojo namero. Zadnje njegove pomisleke je potem zbrisal naposled nastop s Bernarjem, ki mu je dal hkrati pridakovani povod.

Okolnost, da Račić ni bil obsojen na smrt, ampak, da mu je bila prisojena ječa, je na Hrvatskem iznova podžgala trditve o protihrvatsko srbski solidarnosti.

Tako se je končala, komaj tri leta po prihodu Stjepana Radića v Belgrad, prva perioda srbsko-hrvatskega sodelovanja. Zopet je stala država tam, kjer je bila stala pred prvim decembrom 1918. leta. In kri, ki je tekla, je tvorila oviro med obema taboroma, med tukaj in preko, globokejšo od Save in Donave.

Cetrto poglavje

Aleksandrov poskus

Bilo je v noči na šesti januar 1929. leta. Pred novim konakom v Belgradu so stali, skriti za vhodnimi vrati sosednjih hiš, novinarji, zastopniki vseh večjih tu- in inozemskih časopisov. Mrzel veter in leden, s snegom pomešan dež sta povzročila, da so se zaradi tega težavnega nočnega bdenja, mnogi žurnalisti prehladili tako, da jih je nabod ne glede na važnost dogodka, čegar priče so bili, še dolgo spominjal na to mokro hladno noč.

Stal sem v vežnih vratih z dopisnikom nekoga izmed največjih francoskih listov. Vsak močnejši aunek vetra nam je gnil mokroto v obraz. Bili smo premrzli skozi in skozi, imeli mrzle noge in v notranjosti preklinjali tokrat tako važno izvedbo naših poklenih dolžnosti. Redki pasanti so prišli mimo nas z navzgor obrnjenim ovratnikom plašča in z globoko v obraz potisnjenim klobukom. Besnost vetra ni dopuščala, da bi odpili dežulike. Včasih se je pripeljal v polnem diru eden izmed velikih črnih, zaprtih dvornih avtomobilov okrog ogla, nas za trenutek oslepi s svojimi velikimi očmi

Rodbinska kronika iz Gorenjske

Kreis Krainburg

Krainburg. Rodili so se: Juliana Theresia Sajewitz, Wart; Maria Celestina, Am Strand; Mathews Werbitsch, Naklas; Anton Kokal, Habicht; Franziska Stare, Wart; Vera Dollner, Felsendorf; Franz Markitsch, Strochein; Agidius Franz Rode, Felsendorf; Bruno Stulzer, Seelandstraße; Ulrike Euler, Am Hang. — Umrlj so: Kurt Eduard Gutt, Am Baumgarten; otrok Mattheus Werbitsch, Naklas. — Poročili so se: Franz Krivic, Falkendorf z Angelo Pustawerch, Seelandstraße; Franz Kwatsch, Ladia z Julio Artschon, Swetle; Johann Pinter, Studeno s Stefanio Debelak, Selzach; Isidor Bissian, Tazen z Emmo Kogou-schek, Tazen.

Naši vojaki pozdravljajo domovino

Iz daljne tujine pošiljajo vsem Gorenjcem priščne pozdrave sledeči grenadiri: Schkrbe Cyril, Jamer Valentin, Mrak Anton, Perschola Michael, Schirnl Alois, Schipek Thomas in Sirk Franz.

Oddaja krompirja in domače klanje

Izpolnitev oddaje krompirja je predpogoj, da se dovolj domače klanje

Na podlagi neke odredbe Landesbauernführerja v Kärntnu mora vsaka kmetija, kateri je bila predpisana z ozirom na obdelovalno ploskev oddaja krompirja, dokazati to oddajo poprej, predno se ji dovolj prvo domače klanje v gospodarskem letu 1943/44. Dokaz se izvrši s predložitvijo sklepnih listov ali kontrolnih listov. Sklepne liste prejme pridelovalec za ves krompir, ki ga odda veletgovcem; kontrolne liste pa prejme pridelovalec za ves krompir, ki ga odda naravnost potrošnikom na podlagi dovoljenja za vskladiščenje ali posameznega odrezka nakaznice za krompir.

Diplom.-Optiker C. KRONFUSS

Klagenfurt, Bahnhofstraße 15

Bis auf weiteres jeden Vormittag geschlossen

Kreis Stein

Stein. (Deutsches Rotes Kreuz.) Pred kratkim se je vršil zaključni izpit tečaja DRK. Hauptführerin Nelly Dadak Gaubeauftragte za Kärnten, je izpraševala ob prisotnosti Medizinalrata dr. Brillunga in voditelja tečaja dr. Polca. 19 tečajnic je prestalo izpit za pomočnice DRK. Nato je povabila Beret-schaftsdienstleiterin Thäle vse udeležence na prijetno zabavo v Deutsches Heim.

„Vodstvo ljudi in povečanje storitev“

Na pobudo glavnega oddelka za osposoblje-nje storitev Deutschen Arbeitsfronte, Kreis-waltung Krainburg je govoril Pg. Otto Merckle, vodja izobraževanja tovarn Dornier o vodstvu ljudi in povečanju storitev v strankinem domu v Krainburgu zastopnikom stranke, države in Betriebsführerjem iz Krainburga, Radmannsdorfa in Steina. Spoznati telo, dušo in duh uslužbenca ne v posameznem, temveč v skupnem, jih razvijati in iz njih izveči največje storitve, ki pridejo zopet v korist le narodni skupnosti, je važnejše kot pa stališče iz liberalne dobe, in to na podlagi tehničnih pridobitev in njih uporabe. V liberalno kapitalistični dobi so se izvekle iz telesa posameznika čisto kapitalistične najvišje storitve za kapital: Za uslužbenca je značilno rekordno delo, da bolje zasluži. Nacionalsocializem skuša pomagati, da prode etična vrednost uslužbenca in da odkrije one sile, jih spozna in razvije, ki koristijo narodni skupnosti. Z lepimi posreženimi primeri je znal govornik to pojasniti in pokazati, kako se lahko v petem vojnem letu dosežejo še nadaljnja zboljšanja, znak, da sta odvisna mišljenje in storitev od temeljnih vrednot in temeljne moči uslužbenca, radi česar jih moramo spoznati, gojiti, razvijati in nadalje izobraževati. Razvoj, odkritje nadarjenosti in razvijanje nadarjenosti so narodno političnega pomena. Javna, prosta presoja uslužbenca napram prejšnji brezimni, goji pridnost, ambicijo, storitev in pejo do tega, da so si v posameznih obratih dobri tovariši. Izvajanja so pokazala globoko nacionalsocialistično mišljenje govornika in so bila izredno zanimiva in jih je bilo zelo pozdraviti. Vsak Betriebsführer je ponesel s seboj domov dragocene vzpodbude.

Dr. F. J. Lukas

Ausscheiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

218. Stunde.

Ein Haus wird gebaut

Wer ist beim Bau eines Hauses beschäftigt?

Beim Bau eines Hauses sind beschäftigt:

1. der Baumeister
2. der Architekt
3. der Polier
4. der Maurer
5. der Zimmerman
6. der Tischler
7. der Schlosser
8. der Glaser
9. der Hafner
10. der Maler
11. der Anstreicher
12. der Dachdecker
13. die Hilfsarbeiter
14. der Spengler

Was jeder macht:

1. Der Baumeister (der Architekt) macht den Plan.
2. Der Polier beaufsichtigt die Maurer.
3. Der Maurer baut das Haus.
4. Der Zimmermann macht den Dachstuhl.
5. Der Tischler macht die feineren Holzarbeiten (er legt auch die Fußböden).
6. Der Schlosser macht die Schlösser und Schlüssel.
7. Der Glaser setzt die Fenster ein.
8. Der Hafner setzt die Öfen.
9. Der Maler malt die Zimmer aus.
10. Der Anstreicher streicht das Haus an.
11. Der Dachdecker deckt das Dach.
12. Der Spengler befestigt die Dachrinnen.

Zidamo (gradimo) hišo

Kdo je zaposlen pri gradnji (zidanju) hiše?

Pri gradnji hiše so zaposleni:

- stavbenik
graditelj, arhitekt
polir, zidarski vodja
zidar
tesar
mizar
ključavničar
steklar
pečar, lončar
slikar
pleskar
krovec
pomožni delavec
klepar

Kaj naredi vsak izmed teh:

Stavbenik (arhitekt) napravi načrt.

Polir nadzoruje zidarje.
Zidar zida hišo.
Tesar naredi ostrešje.

Mizar naredi finejše lesne izdelke (položiti tudi tla).
Ključavničar naredi ključavnice in ključe.

Steklar vstavi okna.
Pečar postavi peči.
Slikar poslika sobe.
Pleskar pleska hišo.
Krovec pokrije streho.
Klepar pričvrsti žlebe.

AMTLICHE BEKANNTMACHUNGEN

NSV-Kindergarten Krainburg

Nach dem Schulbeginn sind im NSV-Kindergarten Krainburg, Fröbelgasse 3, Plätze für Kindergartenkinder frei geworden. Neuanmeldungen werden jederzeit entgegengenommen.

Der Kindergartenbetrieb läuft täglich von 4 bis 18 Uhr.

NSV otroški vrtec Krainburg

Ob začetku šolskega leta je v otroškem vrtcu, Krainburg, Fröbelgasse 3, še nekaj praznih mest za otroke. Nove prijave se bodo vsak čas sprejemale.

Otroški vrtec je odprt od 8 do 18 ure.

OPOZORILO BOLNIŠNICE GALLENFELS

Zaradi raznih okolištin je upraviteljstvo bolnišnice Gallenfels primorano izdati naslednje opozorilo: Vsak donos živili in alkoholnih pijač bolnikom Gaukrankenhaus-a Gallenfels je prepovedan. Če se pri obiskovalcih ali pa pri bolnikih izsledijo prinesena jedila ali alkoholne pijače, se bodo ista zaplenila v korist splošnega dobrega.

Upraviteljstvo.

2. Diphtherie- und Scharlachschutzimpfung

Die 2. Diphtherie- und Scharlachschutzimpfung für Kleinkinder von 2 bis 6 Jahren findet statt:

In Krainburg am 19. X. von 2 bis 4 Uhr nachmittags im Gesundheitsamt, Landratsgebäude, Zimmer Nr. 30.

In Laak a. d. Zaler am 18. X. von 2 bis 3 Uhr nachmittags im Gesundheitsheim.

In St. Veit a. d. Sawe am 22. X. von 2 bis 3 Uhr nachmittags im Gesundheitsheim.

Die Eltern werden aufgefordert, die im vorigen Monat geimpften Kinder bestimmt wieder vorzuführen, da erst die zweimalige Impfung Erfolg hat.

Der Amtsarzt

2. zaščitno cepljenje proti davici in škrlatici

2. Zaščitno cepljenje proti difteriji in škrlatici za male otroke v starosti 2 do 6 let se vrši:

V Krainburgu dne 19. X. od 2. do 4. ure pop. v zdravstvenem uradu, Landratsgebäude, soba št. 30.

V Laak a. d. Zaler dne 18. X. od 2. do 3. pop. v zdravstvenem domu.

V St. Veitu a. d. Sawe dne 22. X. od 2. do 3. ure pop. v zdravstvenem domu.

Starši se pozivajo, da gotovo zopet pripeljejo otroke, ki so bili cepljeni v prejšnjem mesecu, ker ima šele dvakratno cepljenje uspeh.

Uradni zdravnik

Ärztlicher Sonntagsdienst

Krainburg:

Am 17. Oktober 1943:

Dr. Karl Petritsch, Krainburg, Veldezer Straße 14, Fernruf 179

SEIT JAHRZEHNEN

DARMOL-WERK
Dr. A. & L. SCHMIDGALL
WIENKAUFHAUS
HERBST
KLAGENFURTHILFT
PUNKTE SPARENdurch Reparatur von Strümpfen
und TrikotwäscheOpusćene
lovarneUporabne stroje
kupi

KURT FRICK

Klagenfurt

Salmstraße

Fernruf 1486

Dindorff
zu bereiten:Haas-
Pudding

WKS
Wechselseitige Kranken-Versicherungs-Anstalt
Südmark bietet:
Kranken-Zuschußversicherung für Pflichtversicherte.
Kranken-Vollversicherung für Versicherungsfreie.
Krankenhaustaggeld-Versicherung für jedermann.
Auskunft: Hauptverwaltung Graz, Neutorgasse 57.
Verwaltungsstelle Marburg, Edm.-Schmidt-Gasse Nr. 8, Büro Cilli, Grabengasse 2.

SENF

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Gute Anlage
Ihrer Erbschaft
verlangen Sie den kostenlofen Anlage-Ratgeber über steuerbegünstigtes Baulparen und das Vermögenssparen bei der größten und ältesten Baulparkasse in den Donau-Alpengauen
WÜSTENROT
SALZBURG
NEUBAUSTRASSE 64

Kinder-Anzüge, Knaben-Anzüge, Burschen-Anzüge
sowie Knaben- und Burschen-Wintermäntel bei

Pickl

Jetzt: Klagenfurt, Kramergasse 8/1 - Ruf 1127

KREISSPARKASSE
KRAINBURG

in Krainburg

Odobrena devizna banka

z glavnima podružnicama Laak a. d. Zaler in St. Veit/Sawe

Mesto za podpisovanje glede javne Bausparkasse für die Ostmark
Zirokonti: Reichsbanknebenstelle Krainburg Nr. 4041/5720 - Girozentrale der Ostmärkischen Sparkassen, Wien Nr. 10/720 - Kärntnerische Sparkasse Klagenfurt - Postsparkassenkonto Wien Nr. 62.283

Telefon 149

Kaufhaus

LOTHAR WEBER LITTAI

Spezerei, Manufaktur,
Galanterie, Schuhwaren
Geschirr, Papier,
Buchhandlung

Lichtspiele

Allgemeine Film reuhand G.m.b.H. - Zweigstelle Veldes

Assling

15. X. um 19 Uhr
16. X. um 16 und 19 Uhr
17. X. um 14.30, 17 und 19 Uhr
18. X. um 19 Uhr

Der dunkle Tag

Für Jugendliche nicht zugelassen!

19. X. um 19 Uhr
20. X. um 19 Uhr
21. X. um 19 Uhr

Frau Sylveline

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Domschale

16. X. um 19.30 Uhr
17. X. um 17 und 19.30 Uhr

7 Jahre Glück

Für Jugendliche nicht zugelassen!

20. X. um 19.30 Uhr
21. X. um 19.30 Uhr

Der Streit um den Knaben Jo

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Krainburg

15. X. um 19 Uhr
16. X. um 16.30 und 19 Uhr
17. X. um 16.30 und 19 Uhr
18. X. um 19 Uhr

Meine Freundin Josefine

Für Jugendliche nicht zugelassen!

19. X. um 19 Uhr
20. X. um 16.30 und 19 Uhr
21. X. um 19 Uhr

Einer zuviel an Bord

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Laak

15. X. um 19.15 Uhr
16. X. um 19.15 Uhr
17. X. um 16.30 und 19.15 Uhr
18. X. um 19.15 Uhr

Der Hochtourist

Für Jugendliche nicht zugelassen!

19. X. um 19.15 Uhr
20. X. um 16.30 und 19.15 Uhr
21. X. um 19.15 Uhr

Ein Mädchen geht an Land

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Miess

16. X. um 20 Uhr
17. X. um 18 und 20 Uhr

Die Jungfern von Bischofsberg

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Neumarkt

15. X. um 19 Uhr
16. X. um 19 Uhr
17. X. um 14, 16.30 und 19 Uhr
18. X. um 19 Uhr

Späte Liebe

Für Jugendliche nicht zugelassen!

20. X. um 19 Uhr
21. X. um 19 Uhr
Zwischen den Eltern
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Radmannsdorf

16. X. um 19.15 Uhr
17. X. um 16 und 19.15 Uhr

Späte Liebe

Für Jugendliche nicht zugelassen!

20. X. um 19.15 Uhr
21. X. um 19.15 Uhr

Der Stammbaum des Dr. Pistorius

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

St. Veit

16. X. um 19 Uhr
17. X. um 16 und 19 Uhr

Rembrandt

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Stein

15. X. um 19.30 Uhr
16. X. um 17 und 19.30 Uhr
17. X. um 17 und 19.30 Uhr
18. X. um 19.30 Uhr

Meine Frau Theresa

Für Jugendliche nicht zugelassen!

20. X. um 19.30 Uhr
21. X. um 19.30 Uhr

Mann für Mann

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Schwarzenbach

16. X. um 20 Uhr
17. X. um 16 und 20 Uhr

Geliebte Welt

Jugendliche über 14 Jahre zugelassen!

Veldes

15. X. um 19.15 Uhr
16. X. um 16.45 und 19.15 Uhr
17. X. um 14.30, 16.45 und 19.15 Uhr
18. X. um 19.15 Uhr

Hab mich lieb

Für Jugendliche nicht zugelassen!

19. X. um 19.15 Uhr
20. X. um 19.15 Uhr
21. X. um 19.15 Uhr

Flitterwochen

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Wart

16. X. um 16 und 18.30 Uhr
17. X. um 14, 16 und 18.30 Uhr

Wen die Götter lieben

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Wochenmarkt

16. X. um 13.30 und 19 Uhr
17. X. um 15.30 Uhr

Front-Theater

Für Jugendliche zugelassen!

Zu jedem Film die Deutsche Wochenschau

Mali oglasi

Služba dobi

Krojaškega vajenca takoj sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Anton Schorn, splošno krojaštvo, Krainburg Am Weier 18. 1207-1

Dekle pridno in pošteno sprejemem v stalno službo. Če bi jo veselilo, se lahko izučim šivanja. Sprejemem tudi šivilsko pomočnico v stalno službo. Dreschek Michael, Herr und Damenschneider, Birnbaum 38, Aßling-Sawe. 1206-1

Cevljarskega pomočnika sprejemem. Josef Brunner, Schuhmachermeister Spittal a. D. Kärnten. 5581-1

Dokler je sadno drevje golo

Je čas za uničenje prezimujočih škodljivcev s

Selinon-Neu

Dobi se pri:

„HERMES“
ING. J. JANS
Krainburg
poleg hotela
„Stara pošta“

gefahrlicher beleuchten, heißt Unfälle verhüten. Hierzu finden anderweitig entbehrliche OSRAM-Lampen zweckgerechte Verwendung. Schon 15 u. 25 Watt genügen meist.

OSRAM

Viel Licht für wenig Strom!

Prodram

Harmonika tritonsko diatonisch, na skoraj nova na prodaj za RM. 650.— ali zamenjam za dobro moško kolo. Ersar Johann, Grad 40. Zirklach. 1215-6

Prodram lep globok otroški voziček! Naslov K. B. Krbg. pod 1200-6

Zelesno peč na žaganje prodam za RM 30.— Zingole Johanna, Laak a. d. Zaier Kranzelgasse 7. 1212-6

Prodram spalnico iz mehkega lesa in kuhinjsko opremo s pralno posodo za RM. 600.— Zerbst Oskar, Wart 355 pri Krainburg. 1209-6

Kupim

Kupim otroški športni voziček star, četudi pokvarjen ali pa samo ogrodje. Ponudbe na K. B. Krainburg pod 1205-7

Iščem se za nakup nekaj vagonov smrekovega, jelkovega, borovega lesa, 18, 24 in 28 mm, 8 do 17 cm, paralelno ali konično, iz žage ali trgovine v vseh kakovostnih razredih. Visoka stopnja nujnosti. Ponudbe na Hans Kraninger, Holzgroßhandel, Klagenfurt, Völkermarkter Straße Rahmherzerzeugung 1104-1

Kupim globok otroški voziček. Ponudbe na K. Bote Krainburg pod „Ugodna prodaja“ številka 1151-7.

Menjam

Menjam obračalni plug in okopalnik z osipalnikom za slamo-reznicu na motorni pogon. Sebi primerne družice v svojo ženo. Dopolnje naslovite na K. B. 1208-15

Istosmerni motor (Gleichstrommotor) z zaganjačem (Einlasser) 220 Volt 4 do 6 Ks. rabim in dam zanj protivrednostno količino mesečnih suhih desk — poljubne dimenzije. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1186-15

Zamenjam 2 velika svileni lestena (lustra), žepno Omega uro, skoro novo, eno posteljo dobro ohranjeno (mehki les) brez žimnice, skoro nov ženski jopič (prvo vrsten loden) za šivalni stroj ali kolo žensko ali moško, dobro ohranjeno. Razlika se izravna v gotovini. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1193-15

Prodram lep globok otroški voziček! Naslov K. B. Krbg. pod 1200-6

Zelesno peč na žaganje prodam za RM 30.— Zingole Johanna, Laak a. d. Zaier Kranzelgasse 7. 1212-6

Prodram spalnico iz mehkega lesa in kuhinjsko opremo s pralno posodo za RM. 600.— Zerbst Oskar, Wart 355 pri Krainburg. 1209-6

Iščem se za nakup nekaj vagonov smrekovega, jelkovega, borovega lesa, 18, 24 in 28 mm, 8 do 17 cm, paralelno ali konično, iz žage ali trgovine v vseh kakovostnih razredih. Visoka stopnja nujnosti. Ponudbe na Hans Kraninger, Holzgroßhandel, Klagenfurt, Völkermarkter Straße Rahmherzerzeugung 1104-1

Kupim globok otroški voziček. Ponudbe na K. Bote Krainburg pod „Ugodna prodaja“ številka 1151-7.

Kupim globok otroški voziček. Ponudbe na K. B. Krainburg pod 1187-21

Vdovec 42 let želi znanja s 30 do 35 let staro gospodično, ali vdovo brez otrok, ki ima nekaj premoženja in je dobra gospodinja v svojo event. ženo. Ponudbe s podrobnim popisom poslati na K. B. Krainburg pod šifro „Ugodno življenje“. 1187-21

Vdovec 37 let hišni posestnik, mirnega značaja, trezen, visoke postave, zdrav, želi znanja z gospodično v starosti 28 do 35 let, v svojo ženo. Pogoji dobri in mirni kuharica, tudi šivilja pride v poštev. Cenj. ponudbe s sliko, ki ostane pri meni, pošliti na K. B. Krainburg pod „Ljubiteljski otrok“ 1211-21

Starejši samec, prikupne zunanjosti in krepkega značaja išče sebi primerne družice v svojo ženo. Dopolnje naslovite na K. B. 1210-23

B. Krainburg pod „Sigurna sreča“. 1203-21

Vdova srednjih let želi poznanstva z gospodom od 40 do 45 let (ločenci izključeni). Prednost imajo državni uslužbenci, poštenci in resni interesi. Ponudbe s sliko, ki se zamenja vrne pod „Zimski večer“. 1199-21 na K. B. Krainburg. Tajnost zamenjena!

Ishajeno

V nedeljo 3. 10. sem v popoldanskem vlaku proti Aßlingu ali v smeri proti Laak — St. Veit pozabila modro jakno. Poštenega najditelja prosim, da jo proti primerni nagradi odda na K. B. Krbg., ker sem uboga. 1179-22

V nedeljo, 3. 10. sem v večernem vlaku, ki vozi iz Stein-a, pozabil fotoaparata. Kerburgu pomotoma vzela kolo povedal naslov fanta dobi visoko nagrado. Kolo naj se odda na Zlate Angelo, Mosche ro. P. Flödnig. 1202-23

Oseba, ki je v petek pop. od 17 do 18 iz pred metarje Jersch in Krainburgu pomotoma vzela kolo, da se naproša, da sim postenega najditelja, da ga RM 100.— vrne. Ravno tako dobi nagrado tisti, mi pove, kje se kolo nahaja. Crno kolo, spodnja barva rujava, balanca slabo kroimirana, zvarjena, sedež gumijast, felne zelene, kolo žensko. Oddati K. B. Krainburg. 1194-23

Damske in moške čevlje (Strassenschuhe) na Bezugschein I. B. izvršuje po meri Maria Pekelnik, Krainburg, Bergstraße 15. 1214-23

Državni uradnik, ločen z dokazno nelastno krivdo želi oddati 9 letnega fanta poštenci hiši v napojno daljino vzgojo proti odkodnini. Cenjene ponudbe je poslati na K. B. Krainburg pod „Dobra vzgoja“. 1210-23

Razno

Oseba, ki je pomotoma ali z namenom vzela črna ženska dežnik s sivo ključko ter črno vrčico dne 29. 9. 1943 v vlaku, ki odhaja iz Krainburga ob 1/25 proti Aßlingu (med Krainburgom in Aßling) se naproša, da istega takoj odda na K. B. 1210-23

Radio Schmidt
Klagenfurt, Lidmanskyyg. 29
übernimmt laufend
Reparaturen

ESSIG
Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Blagajne,
varne pred ognjem in vilo
mom Omere
za spise in knjige.
HANS WERNIG,
Klagenfurt Heydrichstraße 32

Manufaktur
Wäsche- u.
Wirkwaren
*
WILHELM PIRMANN
KLAGENFURT
Heydrichstrasse 22

Krainische Öl- und Firnisfabrik

Zabret & Co., G. m. b. H. — Freithof bei Krainburg, Ruf 264

Kauft alle Ölsaaten
oder übernimmt diese
in Lohnverarbeitung

Modernster Großbetrieb
mit bester Ausrüstung

Zahvala

Ob priliki nenadomestljive izgube naše ljubljene hčerke in sestre

Ludmile Turk

smo prejeli neštivilne izraze iskrenega sožalja. Zahvaljujemo se prisrčno vsem, ki so izkazali na katerikoli način dragi pokojnici poslednjo čast. Posebno se zahvaljujemo g. župniku Severju in g. Miklauzu za prevoz hčerke domov, kakor tudi za obilno cvetje, poslednje spremstvo in za izraženo sožalje.

Preska, Medno, 10. X. 1943.

Globoko žalujoče družine:

Turk, Fertin, Trampusch

Vsek ljudi ne
morete vprašati!

Mali oglas

to more. Iakoj doseže vse, ki se zanima o
za vaše ponudbe ali prošnje. Oglašajte v Karawanken Bote! Splača se!

Oglase sprejemata do ponedeljka in srede NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt,
Bismarckring 13 in NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Veldeserstr. 6